ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ Τεύχος 110 Οκτώβριος 2004

ΙΝΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΣΕΕ - Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ



◆ Περιφερειακή ανάπτυξη και απασχόληση ◆ Η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού και οι έρευνες για την αγορά εργασίας ◆ Οι μετανάστες στις περιφέρειες της χωρας ◆ Δραστηριότητες ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΕ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

Τεύχος 110, Οκτώβριος 2004

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η ΓΣΕΕ θέλοντας να συμβάλει στην προώθηση και υποστήριξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης αλλά ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, θεωρεί απαραίτητο οι φορείς που εμπλέκονται σε αυτή τη προσπάθεια να επιχειρήσουν να δώσουν απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα. Πρώτον, ποια πρέπει να είναι η οικονομική στρατηγική για τη περιφέρεια; Δεύτερον, ποίοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την υλοποίηση ενός περιφερειακού αναπτυξιακού προσανατολισμού; Τρίτον, ποιες είναι οι αλλαγές πολιτικών και συμπεριφορών σε επίπεδο που θα οδηγήσουν στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της κάθε περιφέρειας; Το παραπάνω προβληματισμό θέτει ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ με το άρθρο που δημοσιεύεται στο παρόν τεύχος της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ. Επιπλέον η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ δημοσιεύει άρθρα σχετικά με την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού και τις έρευνες για την αγορά εργασίας καθώς επίσης, την καταγραφή των μεταναστών στις περιφέρειες της χώρας,. Τέλος η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ δημοσιεύει τις δραστηριότητες του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος • **ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:** ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΙΝΕ, *Πρόεδρος:* Χρήστος Πολυζωγόπουλος, *Αναπληρωτής Πρόεδρος:* Α. Αποστολόπουλος, *Αντιπρόεδρος:* Π. Βούτος, Δ. Στρατούλης, Γ. Ποντικός, *Γρ. Οικονομικού:* Κ. Πουπάκης, *Διευθύνων Σύμβουλος:* Φ. Φατούρος, *Μέλη:* Α. Βλάχος, Π. Γρατσάνης, Στ. Κουτσιούμπελης, Ν. Τσιούνης, Α. Μητρόπουλος, Γ. Ντάσης, Δ. Παρλαβάντζας, Λ. Τέσκος • **ΓΡΑΦΕΙΑ:** Εμμ. Μπενάκη 71Α, Αθήνα 106 81, Τηλ: 210 3327710, 210 3327726, Fax: 210 3304452 • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:** ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

του Χρήστου Πολυζωγόπουλου

Η ανάπτυξη των περιφερειών στην χώρα μας και η ενσωμάτωση στον παραγωγικό και κοινωνικό τους ιστό, της νέας τεχνολογίας, της γνώσης, της καινοτομίας και της πληροφορίας, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την αναβάθμιση του αναπτυξιακού τους ρόλου και την συμβολή τους, εκτός των άλλων στην αύξηση της απασχόλησης και την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης σε περιφερειακό επίπεδο.

Ειδικότερα, αναφορικά με την περιφερειακή ανάπτυξη και σύγκλιση η στρατηγική μας επικεντρώνεται στην μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, οι οποίες αναφέρονται, τόσο στο χάσμα που παρατηρείται μεταξύ πλουσίων και φτωχών και λιγότερο εύπορων χωρών της Ευρώπης, όσο και τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ περιφερειών, στο εσωτερικό της ίδιας χώρας.

Πιο συγκεκριμένα, από τις οικονομικές και κοινωνικές αναλύσεις των περιφερειών στην Ελλάδα που πραγματοποιεί το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ **προκύπτουν τα εξής βασικά συμπεράσματα:**

- Ένα μεγάλο μέρος της αύξησης των απασχολουμένων στις ελληνικές περιφέρειες οφείλεται στην αύξηση της μισθωτής εργασίας, ενώ σημαντικός παράγοντας καθίσταται και η είσοδος των γυναικών, τόσο στη μισθωτή εργασία, όσο και στην αυτοαπασχόληση η οποία συνολικά μειώνεται σε όλες τις περιφέρειες.
- Στις περιφέρειες όπου η συνολική απασχόληση μειώνεται, η αύξηση της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών δεν ήταν ικανή να αντισταθμίσει τις μειώσεις των απασχολουμένων στη γεωργία και τη βιομηχανία. Αντίστροφα, στις περιφέρειες όπου η συνολική απασχόληση αυξάνεται, πρωταρχικό ρόλο στην αύξηση αυτή έχει ο τομέας των υπηρεσιών.
- Η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των περιφερειών στην Ελλάδα προϋποθέτει μια συνδυασμένη και οργανωμένη πολιτική ανάπτυξης του περιφερειακού συστήματος παραγωγής, στην βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως: η δυνατότητα των προϊόντων στις διεθνείς αγορές, οι καινοτομικές και τεχνολογικές δυνατότητες, η αύξηση της απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας.

Με βάση τα παραπάνω συμπεράσματα – διαπιστώσεις, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα ενός ολοκληρωμένου σχεδίου περιφερειακής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, το οποίο θα αποτελέσει αντικείμενο ενός οργανωμένου και σωστά προετοιμασμένου πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου. Με το σχέδιο αυτό θα προσδιορίζονται οι προτεραιότητες (βελτίωση των υποδομών, ολοκλήρωση των δικτύων), προκειμένου να αυξάνονται οι δυνατότητες άσκησης διατομεακών και διακλαδικών πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, με χρονικούς και ποσοτικούς στόχους.

Πράγματι, **η ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής** στην χώρα μας προϋποθέτει την διαμόρφωση μίας εναλλακτικής διάρθρωσης του παραγωγικού συστήματος και της αναγκαιότητας μετάβασης του από τους τομείς παραγωγής στα παραγωγικά συμπλέγματα. Αναγκαία συνθήκη γι' αυτή **την μεταμόρφωση του παραγωγικού συστήματος** αποτελεί η ανάπτυξη κλαδικών πολιτικών και η διαμόρφωση

ολοκληρωμένων παραγωγικών συμπλεγμάτων (π.χ. αγροδιατροφικές αλυσίδες, βιομηχανο–τουριστικό σύμπλεγμα, αγροτοτουριστικό σύμπλεγμα, κλπ) σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Είναι προφανές ότι η διαμόρφωση και η άσκηση πολιτικών μεταμόρφωσης του παραγωγικού συστήματος σε περιφερειακό επίπεδο, προϋποθέτει συμφωνίες στο επίπεδο της περιφέρειας, προκειμένου να μεγιστοποιείται το αποτέλεσμα από την συντονισμένη και συνδυασμένη δράση των οικονομικών και διοικητικών φορέων, παράλληλα με την διαρκή αξιολόγηση της προσπάθειας σε σχέση με το ίδιο το αποτέλεσμα.

Η ΓΣΕΕ προτάσσοντας την ανάγκη για την διαμόρφωση-προώθηση και υποστήριξη της περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης αλλά ισόρροπης περιφερειακής (διοικητικής-οικονομικής και κοινωνικής) ανάπτυξης, είναι απαραίτητο, στις σημερινές συνθήκες να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα: ποια είναι η οικονομική στρατηγική για την περιφέρεια; Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την υλοποίηση ενός αναπτυξιακού προσανατολισμού που είναι εφικτός; Ποιες είναι οι αλλαγές πολιτικών και συμπεριφορών σε επίπεδο που θα οδηγήσουν στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της κάθε περιφέρειας;

Πράγματι, ενώ κυριαρχεί στις δημόσιες πολιτικές η λογική **του οριζόντιου εκσυγχρονισμού της οικονομίας** και αναζητούνται τρόποι ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας ανεξαρτήτως των οικονομικών κλάδων όπου αναπτύσσεται, είναι όλο και περισσότερο ορατό ότι οι θετικές επιδόσεις των περισσοτέρων οικονομιών συνδέονται κάθε φορά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αφορούν την ιστορία και τους διαθέσιμους πόρους της τοπικής κοινωνίας και ειδικότερα το ανθρώπινο δυναμικό.

Τα εμπόδια που συναντάει η χάραξη περιφερειακών στρατηγικών, δεν οφείλονται μόνο στην οριζόντια λογική που διέπει τις αναπτυξιακές πολιτικές (όπως ο αναπτυξιακός νόμος), και η αδυναμία να αποκτήσουν εξειδικευμένη τοπική στόχευση οι εξίσου σημαντικές διαρθρωτικές πολιτικές που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό, ή την αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων στην αγροτική οικονομία. Τα εμπόδια αυτά οφείλονται και στην αδυναμία των περισσοτέρων τοπικών κοινωνιών να επιδιώξουν, μέσω των αντιπροσωπευτικών φορέων και οργανώσεών τους, την διαμόρφωση αναπτυξιακής στρατηγικής, την επιλογή των μέσων και εργαλείων αυτής της στρατηγικής, και την λήψη των κατάλληλων αποφάσεων σε ότι αφορά τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους.

Η αλλαγή που χρειάζεται να πραγματοποιηθεί σχετικά με την προσέγγιση των αναπτυξιακών πολιτικών είναι ότι πρέπει να περάσουν **από την λογική της μεταφοράς πόρων στη λογική της προσφοράς γνώσης.** Η νέα αυτή γνώση όπως και το συγκεκριμένο περιεχόμενο της πρέπει να προσφερθεί και να παραχθεί μέσω διαδικασιών που αποφασίζονται και λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό συλλογικά. Όμως συλλογικά πρέπει να παράγεται η γνώση που επιτρέπει επιλογές στο επίπεδο της αναπτυξιακής στρατηγικής.

Κυρίες και Κύριοι, φίλες και φίλοι,

Ο προβληματισμός σχετικά με τον προσανατολισμό της περιφερειακής ανάπτυξης, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι κατευθύνσεις της οικονομικής ανάπτυξης που είναι ή μπορούν να είναι πετυχημένες αφορούν κατά κύριο λόγο την αναπροσαρμογή στις νέες συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού, των παραδοσιακών δραστηριοτήτων και κλάδων των περιφερειακών οικονομιών. Ενώ φαίνεται να έχει επικρατήσει ένας κοινός τόπος που βλέπει το μέλλον ως απαραίτητο και απροσδιόριστο προϊόν μιας «τεχνολογικής αναβάθμισης» της οικονομίας, μια πιο προσεκτική διερεύνηση

των πραγματικών εξελίξεων και δυνατοτήτων οδηγεί σε συμπεράσματα που αναφέρονται σε μη ορθολογικούς τρόπους ανανέωσης του παραγωγικού ιστού των ελληνικών περιφερειών.

Πράγματι είναι συνηθισμένο το φαινόμενο της περιορισμένης αξιοποίησης του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, τόσο από την ποσοτική, όσο και από την ποιοτική άποψη, ανεξάρτητα εάν η υποαπασχόληση σε περιφερειακό επίπεδο δεν εμφανίζεται ως ένα φαινόμενο μιας στρατιάς ανέργων. Πρόκειται πολύ περισσότερο για φαινόμενα εποχιακής απασχόλησης, συμπληρωματικών απασχολήσεων σε ευκαιριακές δραστηριότητες, ή σε δραστηριότητες της παραοικονομίας, και για φαινόμενα μη αξιοποίησης υπαρκτών προσόντων ή εμπειρίας.

Στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ανθρώπινο δυναμικό με υψηλό επίπεδο σπουδών το οποίο δεν αξιοποιείται οδηγεί και η συσχέτιση των οικονομικών επιδόσεων των περιφερειών με το μορφωτικό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού. Η περιφέρεια του Ν. Αιγαίου με 71,2% της απασχόλησης στις υπηρεσίες έχει το δεύτερο μικρότερο ποσοστό υψηλού μορφωτικού επιπέδου των ηλικιών 25 με 64 ετών. Στην Κρήτη το ποσοστό είναι πολύ υψηλό – 15,5%, ενώ οι υπηρεσίες απορροφούν μόνο το 50,4% της απασχόλησης.

Έτσι, η σοβαρή υστέρηση που εμφανίζει η διαμόρφωση περιφερειακών στρατηγικών, ενώ υπάρχουν ορατές δυνατότητες ανάπτυξης ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, έχει σχέση με την αποδεδειγμένη αδυναμία της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής να αξιοποιήσει τις ανθρώπινες, τις τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές δυνατότητες της κάθε περιφέρειας.

Τα αίτια της πιο περιορισμένης αξιοποίησης δυνατοτήτων και πλεονεκτημάτων των περιφερειακών οικονομιών από τις αναπτυξιακές πολιτικές, μπορεί να εξεταστούν από διαφορετικές πλευρές. Διαμορφώθηκε καταρχήν και ισχυροποιήθηκε το δόγμα των «οριζόντιων πολιτικών», σε αντίθεση με τις κλαδικές πολιτικές, που εμφανίστηκε σαν μια προσέγγιση που θα απελευθερώσει την επιχειρηματική πρωτοβουλία από τις κρατικές πολιτικές και θα ενισχύσει την εφευρετικότητα των επιχειρηματιών. Κατέληξε όμως να αποδυναμώσει όλα τα εργαλεία τις αναπτυξιακής πολιτικής, εμποδίζοντας την εξειδίκευση τους, αλλά κατόρθωσε επίσης να συντηρήσει το σύστημα των πελατειακών σχέσεων κράτους και επιχειρηματιών και να συμβάλει επομένως στην συντήρηση της αποτελεσματικής λειτουργίας της κρατικής διοίκησης ως επίπεδο ανταγωνισμού των επιχειρηματιών και όχι ως επίπεδο υλοποίησης συλλογικών στρατηγικών.

Κατά συνέπεια, η προσέγγιση του ζητήματος της περιφερειακής ανάπτυξης απαιτεί επομένως σοβαρές αλλαγές σε σχέση με την ως τώρα πρακτική. Η επεξεργασία και η υιοθέτηση με πολιτικούς όρους από τις τοπικές αρχές και αντιπροσωπευτικούς φορείς, μιας περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελεί μια προϋπόθεση για τον καθορισμό των μακροπρόθεσμων στόχων της ανάπτυξης, αλλά και των εξειδικευμένων στόχων των διαφόρων πολιτικών. Κάθε περιφέρεια έχει τις δικές της δυνατότητες, μπορεί να οικοδομήσει τα δικά της ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Χρειάζεται επομένως να πάρει μια μορφή η κοινή πολιτική βούληση σε ότι αφορά την αναπτυξιακή στρατηγική, αλλά χρειάζεται συγχρόνως να θεμελιωθούν οι κατευθύνσεις και οι επιμέρους στόχοι, όπως χρειάζονται να αξιολογούνται οι επιλογές και οι πολιτικές που επιδιώκουν να τις υλοποιήσουν, μέσω της εμπλοκής ενός μελετητικού φορέα της περιφέρειας.

Για την χάραξη μιας στρατηγικής δεν αρκεί όμως να υιοθετηθούν κλαδικοί στόχοι και να κατανεμηθούν πόροι σε ενισχύσεις

επιχειρήσεων, εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού και υποδομές. Για να περάσουν οι δραστηριότητες της περιφέρειας από τη στασιμότητα στην υιοθέτηση μιας νέου τύπου επιχειρηματικότητας, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να τους προσφερθούν νέες γνώσεις στους εξής τομείς:

- Νέα γνώση σχετικά με τις δυνατότητες των αγορών και σχετικά τις δυνατότητες διαμόρφωσης νέων προϊόντων.
- Εξειδικευμένες γνώσεις για τη χρήση νέας τεχνολογίας.
- Εξειδικευμένες γνώσεις για τις μεθόδους οργάνωσης των επιχειρήσεων και ειδικότερα την πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων.
- Νέες γνώσεις του ανθρώπινου δυναμικού.

Η προσφορά αυτών των νέων γνώσεων σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να αποτελέσει μέρος του περιφερειακού προγραμματισμού, αν και μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές δυνατότητες επίλυσης του προβλήματος. Σε ότι αφορά την εξέλιξη των αγορών και την έρευνα γύρω από τα προϊόντα είναι δύσκολο να μην υπάρξουν εξειδικευμένες δομές, από την στιγμή κυρίως που έχουμε να κάνουμε με μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις που δεν μπορούν να αναλάβουν τέτοιες δραστηριότητες. Επίσης η προσφορά νέων γνώσεων στο ανθρώπινο δυναμικό αφορά τις δραστηριότητες των περιφερειακών υπηρεσιών απασχόλησης και εντάσσεται στο πλαίσιο των πολιτικών απασχόλησης που υλοποιούνται στην περιφέρεια. Οι γνώσεις που αφορούν την τεχνολογία και τις οργανωτικές μεθόδους, μπορεί να είναι διαθέσιμες σε φορείς και αναπτυξιακές εταιρείες της περιφέρειας.

Στο πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής υπάρχει η ανάγκη της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών, φορέων και ειδικών πρωτοβουλιών που μπορεί να εμφανιστούν σε τοπικό επίπεδο. Πρόκειται για την **προσπάθεια οικοδόμησης ενός κοινωνικού κεφαλαίου** με βάση τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και τις ανάγκες των περιφερειακών οικονομιών. Η οικοδόμηση μιας νέας συλλογικότητας σε σχέση με τις ανάγκες αυτές, απαιτεί πολύ σημαντικές αλλαγές στους τρόπους λειτουργίας των υπηρεσιών και των φορέων. Χρειάζεται να περάσουν από τη διαχείριση μεμονωμένων αιτημάτων επιχειρηματιών για «προγράμματα», στη διαχείριση στόχων και πολιτικών, να ενοποιήσουν τις δαπάνες τους και να προγραμματίζουν ενιαία τις τρέχουσες και τις επιδοτούμενες δραστηριότητες. Χρειάζεται, επίσης, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της στρατηγικής, να αξιοποιούνται και οι δραστηριότητες των μεμονωμένων υπηρεσιών και φορέων.

Ακριβώς η πρόσφατη απόφαση του Οργανωτικού – Καταστατικού συνεδρίου της ΓΣΕΕ για την συγκρότηση περιφερειακών Συνδικαλιστικών Συμβουλίων αποτελεί από μέρους μας περιφερειακή θεσμική προϋπόθεση για την οικοδόμηση μιας νέας συλλογικότητας, στην κατεύθυνση διαμόρφωσης και υλοποίησης ενός περιφερειακού σχεδίου ανάπτυξης, με συμφωνίες, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα.



Η ΕΚΠΑΊΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΏΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΎ ΚΑΙ ΟΙ ΈΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΆ ΕΡΓΑΣΊΑΣ

Π. Λινάρδος-Ρυλμόν

Όλες οι εκτιμήσεις σχετικά με τα προβλήματα του εκπαιδευτικού συστήματος, διαπιστώνουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ότι υπάρχει μια έντονη έλλειψη αντιστοιχίας ανάμεσα στις απαιτήσεις σε γνώσεις των θέσεων απασχόλησης, ειδικότερα δε των νέων θέσεων απασχόλησης, και τις γνώσεις που προσφέρει η εκπαίδευση και το σύστημα κατάρτισης. Η αναζήτηση των παραγόντων που έχουν δημιουργήσει αυτό το πρόβλημα, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι παίζει καθοριστικό ρόλο η απουσία ενός οργανισμού ικανού να παρακολουθεί και να καταγράφει, τόσο τις αλλαγές στις ειδικότητες, τα επαγγέλματα και τις θέσεις απασχόλησης, όσο και τις αλλαγές στις ανάγκες σε εκπαίδευση και κατάρτιση, σε δεξιότητες και σε ικανότητες των εργαζομένων.

Βρισκόμαστε σε μια συγκυρία κατά την οποία το πρόβλημα αυτό βρίσκεται στο κέντρο της διαδικασίας προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας στις νέες διεθνείς συνθήκες. Όπως διαπιστώθηκε στην Ετήσια Έκθεση 2004 για την Οικονομία και την Απασχόληση του ΙΝΕ, το σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε κατά την τρέχουσα περίοδο, δεν είναι τόσο πώς θα πραγματοποιηθούν μεγαλύτερες επενδύσεις στον επιχειρηματικό τομέα, αλλά πώς ο νέος τεχνολογικός εξοπλισμός θα αξιοποιηθεί με τον πλέον αποδοτικό τρόπο προς όφελος τόσο της ανταγωνιστικότητας όσο και της απασχόλησης. Ένας από τους παράγοντες που επηρεάζουν καθοριστικά αυτή την προσαρμογή είναι η καταλληλότητα του ανθρώπινου δυναμικού που εκπαιδεύεται από το εκπαιδευτικό σύστημα και το σύστημα κατάρτισης.

Η "Έρευνα για τις Ανάγκες των Επιχειρήσεων Αιχμής για την τριετία 2005-2007" που ανακοίνωσε τον περασμένο Ιούνιο ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών, οδήγησε στα εξής συμπεράσματα: υπάρχει ανάγκη για προσλήψεις ατόμων με ειδικεύσεις που αποκτώνται στην τριτοβάθμια και την προ-τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπάρχουν νέες ειδικότητες για τις οποίες η ζήτηση είναι έντονη (διαχείριση ποιότητας, υγεία και ασφάλεια της εργασίας, εφοδιαστική - logistics) και ζητούνται εργαζόμενοι που έχουν όχι μόνο καλές βασικές γνώσεις, αλλά και ικανότητες απόκτησης νέων γνώσεων, όπως και ικανότητες συνεργασίας και επικοινωνίας.

Σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας οι επιχειρήσεις δηλώνουν κατά μεγάλη πλειοψηφία οτι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν εξοπλίζει επαρκώς τα νέα στελέχη με τις γνώσεις και τις ικανότητες που ζητούνται. Από την άλλη μεριά υπάρχουν λόγοι για τους οποίους ζητούνται νέες ειδικότητες, όπως "ο τεχνολογικός και οργανωτικός εκσυγχρονισμός με εισαγωγή νέας τεχνολογίας στην παραγωγή και νέων συστημάτων διοίκησης και οργάνωσης", και "η επέκταση του αντικειμένου δραστηριότητας".

Η προσέγγιση που χρησιμοποιούμε στο ΙΝΕ για να διερευνήσουμε τις μεταβολές των ειδικοτήτων και της ζήτησης για αυτές, δεν αρκείται σε έρευνες με ένα ερωτηματολόγιο ανά επιχείρηση. Θεωρούμε αναγκαίο να αναζητηθούν με συστηματικότερο τρόπο οι μεταβολές αυτές, και να δίνεται η δυνατότητα στους ερευνητές να καταγράφουν στους χώρους εργασίας τις αναγκαίες γνώσεις των εργαζομένων, χωρίς να εξαρτώνται αποκλειστικά από τις περιγραφές και τις εκτιμήσεις των εργοδοτών.

Τα συμπεράσματα όμως της έρευνας του ΣΕΒ συμπίπτουν σε γενικές γραμμές και με δικά μας συμπεράσματα:

- Διαπιστώνεται ότι αλλάζει ο χάρτης των ειδικοτήτων από δύο απόψεις. Προστίθενται νέες ειδικότητες που δεν υπήρχαν, αλλά μεταβάλλεται και το περιεχόμενο των ειδικοτήτων που ήδη υπάρχουν.

- Για την κάλυψη των προσόντων που απαιτούνται σε πολλές νέες θέσεις εργασίας χρειάζονται ταυτοχρόνως καλύτερες αρχικές γνώσεις - που είναι και η βάση της δια βίου μάθησης - και ικανότητες συνεργασίας και επικοινωνίας που είναι συνάρτηση της αυξημένης συλλογικότητας που παρουσιάζει η εργασία σε πολλές νέες ειδικότητες.

- Δεν υπάρχει κατά κανόνα αντιστοίχηση ανάμεσα στις πραγματικές μεταβολές στο επίπεδο των ειδικοτήτων και στα προγράμματα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν καταγράφονται οι εξελίξεις στο χάρτη των ειδικοτήτων και στις εκπαιδευτικές ανάγκες είναι ότι το "Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική Πληροφορική ΑΕ", ο οργανισμός ο οποίος θα έπρεπε να παρακολουθεί και να καταγράφει αυτές τις μεταβολές, χρησιμοποιεί μια μέθοδο η οποία δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες. Δεν έχει εργαλεία, για να καταγράψει τις νέες ειδικότητες, ή τις αλλαγές περιεχομένου των ειδικοτήτων, ούτε μπορεί να κατανοήσει τις ευρύτερες αλλαγές που πραγματοποιούνται στις γνώσεις των εργαζομένων και στην οργάνωση της εργασίας.



Η μελέτη που δημοσίευσε πρόσφατα το ΠΑΕΠ με τίτλο "Ζήτηση ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας: αποτελέσματα έρευνας στις ιδιωτικές επιχειρήσεις", έχει τα εξής προβλήματα:

- Χρησιμοποιεί ως κατάλογο ειδικοτήτων την "Στατιστική Ταξινόμηση Επαγγελμάτων" της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, που είναι μεν χρήσιμη για στατιστικές καταγραφές, αλλά δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μελετηθούν οι μεταβολές που πραγματοποιούνται στις ειδικότητες, ούτε το περιεχόμενο των νέων ειδικοτήτων.

- Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της έρευνας που αφορούν τη ζήτηση ειδικοτήτων από τις επιχειρήσεις, καταγράφονται για να ανταποκριθούν στον κατάλογο της ΕΣΥΕ και εξαλείφονται έτσι οι συσχετίσεις με τεχνολογικές ή οργανωτικές αλλαγές.

- Οι δεξιότητες προσεγγίζονται ως ατομικές ικανότητες και όχι ως ικανότητες που είναι το αποτέλεσμα μιας εργασιακής εμπειρίας του εργαζόμενου σε μια επιχείρηση ή κλάδο δραστηριότητας, σε αντίθεση με τη διεθνή πρακτική.

- Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής δεν είναι επομένως δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για να τροποποιηθούν ή να συμπληρωθούν εκπαιδευτικά προγράμματα ή προγράμματα κατάρτισης, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ειδικοτήτων.

Δεν είναι η πρώτη φορά που γίνονται αυτές οι διαπιστώσεις σχετικά με τη δραστηριότητα του "Παρατηρητηρίου Απασχόλησης". Παρά το αξιόλογο επιστημονικό δυναμικό που διαθέτει, έχει στην ουσία χάσει την ευκαιρία να προσφέρει την τεκμηρίωση και τις αναλύσεις που έχει ανάγκη η εκπαιδευτική πολιτική και η πολιτική στον τομέα της κατάρτισης.

Εξάλλου μια κοινή μελέτη του ΟΟΣΑ και του ΕΚΕΠΙΣ, που δόθηκε στη δημοσιότητα στις 13 Οκτωβρίου 2004, με θέμα “The role of national qualifications systems in promoting lifelong learning: background report for Greece” (ο ρόλος των εθνικών συστημάτων ειδικοτήτων για την προώθηση της δια βίου μάθησης: παρουσίαση της κατάστασης στην Ελλάδα), διαπιστώνει στα συμπεράσματά της ότι «το κύριο στοιχείο που δημιουργεί προβλήματα σχετικά με την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος ειδικοτήτων στην Ελλάδα είναι η αδυναμία καταγραφής και περιγραφής των επαγγελματικών χαρακτηριστικών στους περισσότερους τομείς εξειδίκευσης που υπάρχουν στην αγορά εργασίας».

Η μελέτη αυτή καταγράφει ως εξής τις επακόλουθες ελλείψεις του συστήματος τυπικής και άτυπης κατάρτισης και εκπαίδευσης:

- Δεν καταγράφονται συστηματικά οι ανάγκες της αγοράς εργασίας,

- Δεν καταγράφονται οι ανάγκες κατάρτισης συγκεκριμένων περιπτώσεων,

- Δεν αναγνωρίζονται από την αγορά εργασίας οι γνώσεις και οι δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί μέσω κυρίως της άτυπης εκμάθησης, και

- Δεν υπάρχουν δίκτυα πληροφόρησης για τους άνεργους και τους εργαζόμενους που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε διαδικασίες δια βίου μάθησης, αλλά και για τους εργοδότες.

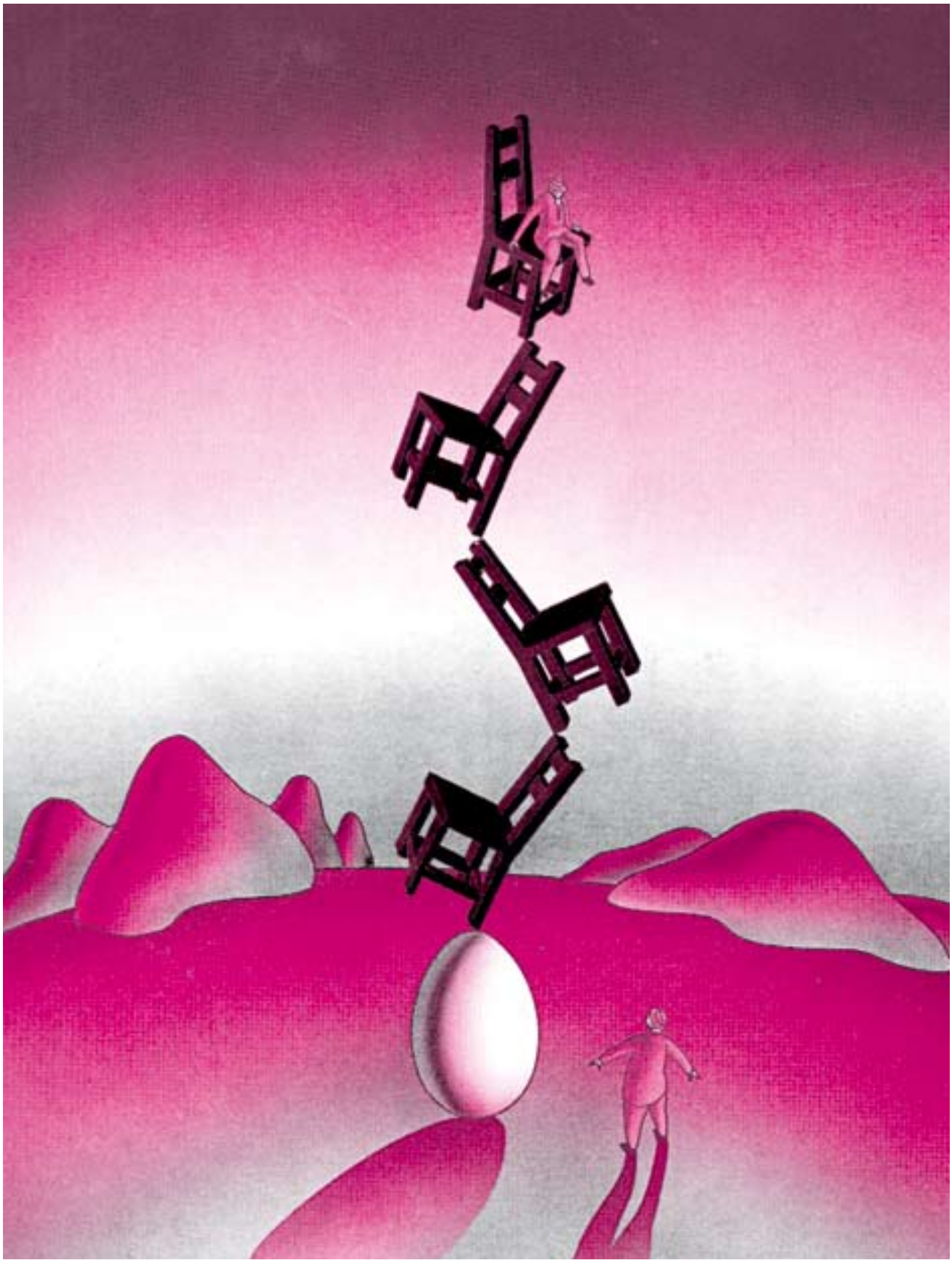

ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

του Γιώργου Κρητικίδη

Το άρθρο αποτελεί συνέχεια της μελέτης η οποία αποσκοπεί στην καταγραφή και την χαρτογράφηση των εξελίξεων των τελευταίων χρόνων της μετανάστευσης στη χώρα μας, σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο γεωγραφικό εύρος (περιφέρεια, νομού).

Οι λόγοι και ο τόπος εγκατάστασης των μεταναστών, φύλλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, εκπαιδευτικό επίπεδο, χώρες προέλευσης/αποστολής, χρόνος παραμονής στην χώρα μας, εργατικό δυναμικό, απασχολούμενοι, άνεργοι, ποσοστό ανεργίας, μη ενεργός πληθυσμός, θέση εργασίας (μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι, εργοδότες, συμβοηθούντα μέλη), κλάδος ή επάγγελμα που ασκούν, καθώς και οι επιπτώσεις του μεταναστευτικού ρεύματος[1] στην απασχόληση είναι τα προς εξέταση ζητήματα.

Στο παρόν άρθρο αποτυπώνονται και εξετάζονται, μέρος των ανωτέρω βασικών χαρακτηριστικών των μεταναστών που βρίσκονται στην χώρα μας, ανά περιφέρεια, όπως προκύπτουν από την επεξεργασία των στοιχείων της Απογραφής του πληθυσμού που διεξήχθη από την ΕΣΥΕ το 2001.

Κατανομή του πληθυσμού των μεταναστών

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, στην χώρα μας βρίσκονται 762.191 μετανάστες, 415.552 άνδρες και 346.639 γυναίκες, (54,5% άνδρες και 45,5% γυναίκες). Ο αριθμός των μεταναστών αντιστοιχεί στο 7,0% του πληθυσμού της χώρας, ενώ η αναλογία στην κατά φύλο εξέταση είναι μεγαλύτερη στους άνδρες έναντι των γυναικών (7,7% έναντι 6,3%), πίνακας 1.

Περί το ήμισυ αυτών βρίσκεται στην Αττική ενώ ένα σημαντικό ακόμη μέρος στην Κεντρική Μακεδονία (48,6% και 13,1% αντίστοιχα), με αποτέλεσμα οι υπόλοιπες περιφέρειες να συμμετέχουν με πολύ μικρότερες αναλογίες. Ειδικότερα, το 1/4 αυτών κατανέμεται σε πέντε περιφέρειες, (Πελοπόννησος, Κρήτη, Στερεά Ελλάδα, Δυτική Ελλάδα και Θεσσαλία των οποίων η συμμετοχή κυμαίνεται από 4,0% μέχρι 6,3%), το 3,7% στο Ν. Αιγαίο, από 2,0% μέχρι 2,6% κυμαίνεται η συμμετοχή σε Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Ήπειρο και Ιόνια Νησιά, ενώ στο Β. Αιγαίο και την Δυτική Μακεδονία βρίσκεται αντίστοιχα το 1,3% και το 1,2% αυτών, πίνακας 2.

Η κατά φύλο κατανομή των μεταναστών στις περιφέρειες δεν διαφοροποιείται σε τέσσερις περιφέρειες (Κρήτη, Β. Αιγαίο, Ήπειρο και Δυτική Μακεδονία) σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εννέα. Όσον αφορά τους άνδρες η κατανομή είναι μεγαλύτερη στις περιφέρειες Πελοποννήσου, Στε-

[1] Πρόκειται για το μεταναστευτικό απόθεμα το οποίο προκύπτει από τα αποτελέσματα της απογραφής, καθώς είναι δύσκολο να απεικονιστεί από τα επίσημα στοιχεία, η ακριβής ποσοτική διάσταση των μεταναστευτικών ροών, στο βαθμό που η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών που εισήλθαν στην χώρα στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 ήταν παράνομοι.

ρεά Ελλάδα, Δυτική Ελλάδα και Θεσσαλία, ενώ στις γυναίκες μεγαλύτερη είναι η κατανομή σε Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Αττική και Ν. Αιγαίο.

Πολύ μεγαλύτερη από την μέση συμμετοχή των μεταναστών στον πληθυσμό έχουν οι περιφέρειες των Ιονίων Νήσων, του Ν. Αιγαίου και της Αττικής, (9,1%, 9,3% και 9,8% αντίστοιχα), ενώ λίγο μεγαλύτερη από την μέση έχει και η περιφέρεια Πελοποννήσου (7,5%). Στις γυναίκες οι ίδιες περιφέρειες έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή έναντι της μέσης των γυναικών, ενώ στους άνδρες προστίθεται και η περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, πίνακας 1.

Πίνακας 1.

Αναλογία των μεταναστών στον πληθυσμό της χώρας & των περιφερειών

Σύνολο Χώρας και Περιφέρειες	και τα δύο φύλα	Άνδρες	Γυναίκες
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	7,0%	7,7%	6,3%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	2,5%	2,5%	2,4%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5,3%	5,8%	4,9%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2,9%	3,4%	2,5%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	4,2%	5,1%	3,4%
ΗΠΕΙΡΟΣ	4,4%	4,9%	4,0%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9,1%	9,5%	8,8%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	4,7%	5,6%	3,9%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	6,5%	8,3%	4,6%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	7,5%	8,4%	6,5%
ΑΤΤΙΚΗ	9,8%	10,8%	9,0%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4,7%	5,1%	4,3%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9,3%	9,1%	9,5%
ΚΡΗΤΗ	6,7%	7,3%	6,2%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακες: 3 Αλλοδαπών και dk_smy5_p Πραγματικός Πληθυσμός.
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η δομή του πληθυσμού ανά περιφέρεια

Ο κύριος όγκος των μεταναστών, περίπου 80%, βρίσκεται στις παραγωγικές ηλικίες 15-64 ετών, το 16,7% αυτών είναι ηλικίας 0-14 ετών και το 3,5% είναι γεροντικός πληθυσμός (>= 65 ετών). Οι μετανάστες δε οι οποίοι ανήκουν στον παραγωγικό πληθυσμό, ηλικίας από 20 μέχρι 44 ετών, αποτελούν πάνω από το ήμισυ του συνολικού πληθυσμού αυτών σε άνδρες και γυναίκες[2]. Στους άνδρες ο πληθυσμός που ανήκει στις παραγωγικές ηλικίες είναι μεγαλύτερος από τον μέσο ενώ οι γυναίκες έχουν μεγαλύτερη αναλογία στους νέους και στον γεροντικό πληθυσμό, πίνακας 2.

Ο νεανικός πληθυσμός των μεταναστών συμμετέχει σε μεγαλύτερη από την μέση αναλογία αυτών σε πέντε περιφέρειες (Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρο, Ιόνια Νησιά και Ν. Αιγαίο), είναι παραπλήσιος σε τρεις (Κεντρική Μακεδονία, Β. Αιγαίο και Δυτική Ελλάδα) ενώ είναι μικρότερος στις υπόλοιπες πέντε περιφέρειες.

Παραπλήσιο με την μέση αναλογία του παραγωγικού πληθυσμού της χώρας έχουν οι περιφέρειες Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία και Αττική, μεγαλύτερη οι περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου και Κρήτης ενώ μικρότερη οι υπόλοιπες έξι περιφέρειες.

Όσον αφορά δε τον γεροντικό πληθυσμό μόνο δύο περιφέρειες πλησιάζουν την μέση αναλογία της χώρας (Κεντρική Μακεδονία και Κρήτη), μεγαλύτερη είναι η αναλογία σε πέντε περιφέρειες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Ήπειρο, Ιόνια Νησιά, Αττική και Β. Αιγαίο) και μικρότερη οι υπόλοιπες έξι περιφέρειες.

[2] Ο παραγωγικός πληθυσμός ηλικίας από 20 μέχρι 44 ετών στο σύνολο της χώρα δεν υπερβαίνει το 38,0% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Τόπος Εγκατάστασης

Οι αστικές περιοχές αποτελούν κυρίως τον τόπο εγκατάστασης των μεταναστών, καθώς πάνω από 80% αυτών επιλέγουν να εγκατασταθούν στις εν λόγω περιοχές, ενώ το υπόλοιπο 18,6% σε αγροτικές περιοχές. Η εν λόγω αναλογία διαμορφώνεται κυρίως από το μέγεθος του πληθυσμού των μεταναστών στις περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας στις οποίες αναλογεί πάνω από το 60,0% του πληθυσμού των μεταναστών, περί τα 3/4 των μεταναστών που βρίσκονται σε αστικές περιοχές και λιγότερο από το 16,0% όσων βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές της χώρας, πίνακας 2.

Εάν εξαιρέσουμε τις δύο αυτές περιφέρειες, τότε στις αστικές περιοχές των υπόλοιπων περιφερειών είναι εγκατεστημένο λιγότερο από το 60,0% των μεταναστών ενώ το υπόλοιπο 41,0% στις αγροτικές περιοχές. Παραπλήσια με την ως άνω μέση αναλογία αστικών/αγροτικών περιοχών, έχουν τέσσερις περιφέρειες (Ηπείρου, Στερεάς Ελλάδας, Δ. Μακεδονίας και Κρήτης), μεγαλύτερη οι περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Θεσσαλίας, Δ. Ελλάδας και Κρήτης και πολύ χαμηλότερη οι υπόλοιπες περιφέρειες (Ιόνια Νησιά, Β. Αιγαίο και Πελοποννήσου).

Τρεις περιφέρειες συγκεντρώνουν περίπου το 40% των εγκαταστημένων μεταναστών σε αγροτικές περιοχές της χώρας (Πελοποννήσου, Στερεά Ελλάδα και Κρήτη), ενώ λιγότερο από το 1/3 αυτών είναι συγκεντρωμένο σε τέσσερις ακόμη περιφέρειες (Θεσσαλία, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα και Κρήτη).

Μορφωτικό Επίπεδο

Το μορφωτικό επίπεδο των μεταναστών είναι κυρίως απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης 28,0%, ενώ μαζί με τους αποφοίτους του δημοτικού (23,3%) υπερβαίνουν το ήμισυ αυτών. Σημαντικό μέρος αυτών είναι απόφοιτοι γυμνασίου (17,9%) ενώ ένα 8,3% έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είτε είναι κάτοχος διδακτορικού ή Μάστερ. Οι πτυχιούχοι ΤΕΛ και ΤΕΣ αναλογούν στο 3,1% αυτών, παραπλήσιο είναι το ποσοστό των πτυχιούχων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (2,9%), οι πτυχιούχοι ΤΕΙ ή άλλης ανώτερης εκπαίδευσης αποτελούν το 2,2%, ένα 7,9% φοιτά στο Δημοτικό, 2,9% έχει εγκαταλείψει το δημοτικό και τέλος το 3,2% δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, πίνακας 3.

Στους αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης μόνο οι περιφέρειες Αττικής και Κρήτης έχουν μεγαλύτερη αναλογία από την μέση ενώ παραπλήσια με αυτήν έχει και το Ν. Αιγαίο. Στους αποφοίτους δημοτικού μικρότερη από την μέση αναλογία έχουν οι περιφέρειες Αττικής και Ν. Αιγαίου ενώ παραπλήσια με αυτήν έχουν η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη και η Κεντρική Μακεδονία. Στους αποφοίτους δημοτικού μικρότερη από την μέση αναλογία έχει μόνο η Αττική, μεγαλύτερη τα Ιόνια Νησιά και το Νότιο Αιγαίο, ενώ οι υπόλοιπες περιφέρειες έχουν παραπλήσια αναλογία. Τέλος όσον αφορά τους μετανάστες με τριτοβάθμια εκπαίδευση μόνο στην Αττική και την Κ. Μακεδονία η αναλογία τους είναι μεγαλύτερη της μέσης, στην Ανατολική Μακεδονία & Θράκη η αναλογία είναι παραπλήσια ενώ στις υπόλοιπες περιφέρειες είναι πολύ μικρότερη.

Οι άνδρες τόσο στο σύνολο των μεταναστών όσο και στις περιφέρειες έχουν μεγαλύτερα ποσοστά στις εκπαιδευτικές βαθμίδες των πτυχιούχων ΤΕΛ και ΤΕΣ, των αποφοίτων γυμνασίου, στους αποφοίτους δημοτικού καθώς και όσων έχουν εγκαταλείψει το σχολείο είτε δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση.

Κατά συνέπεια αντίστοιχα και οι μετανάστριες γυναίκες έχουν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, καθώς διαθέτουν μεγαλύτε-

ρα ποσοστά στις υπόλοιπες εκπαιδευτικές βαθμίδες, δηλαδή μεταξύ των κατηγοριών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έως των πτυχιούχων ανωτάτων σχολών, ενώ στην κατηγορία των αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης η αναλογία ανδρών/γυναικών είναι 50/50.

Εξαίρεση αποτελούν στους άνδρες η κατηγορία των αναλφάβητων στα Ιόνια Νησιά, ενώ στις γυναίκες η κατηγορία της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Θεσσαλία, και στους αποφοίτους μέσης εκπαίδευσης στις περιφέρειες Θεσσαλίας, Δ. Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου.

Η συμμετοχή των μεταναστών έναντι του συνολικού πληθυσμού τόσο στο σύνολο των μεταναστών όσο και στις περιφέρειες, είναι μεγαλύτερη στις εκπαιδευτικές βαθμίδες των αποφοίτων μέσης εκπαίδευσης, του γυμνασίου, όσων φοιτούν στο δημοτικό καθώς και όσων δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, (κυρίως στους άνδρες). Στις γυναίκες μετανάστριες, με εξαίρεση όσων δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, εκτός από τις παραπάνω βαθμίδες αναλογούν σε μεγαλύτερη από τη μέση αναλογία έναντι του συνολικού πληθυσμού στο σύνολο των μεταναστών και στις περιφέρειες, στους πτυχιούχους ΤΕΛ και ΤΕΣ καθώς και στην Ανώτατη εκπαίδευση.

Χώρες Προέλευσης/Αποστολής

Το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών προέρχεται από την Αλβανία 57,5% (438.036 άτομα), πάνω από το 1/4 των μεταναστών προέρχεται από 11 χώρες, των οποίων ο αριθμός των μεταναστών ανά χώρα υπερβαίνει τα 10.000 άτομα, ενώ πάνω από 10,0% προέρχεται από 12 ακόμη χώρες των οποίων το μέγεθος κυμαίνεται μεταξύ 5.000 και 10.000 ατόμων. Κατά συνέπεια το μεγαλύτερο μέρος (93,8%) του πληθυσμού των μεταναστών προέρχεται από 24 χώρες, ενώ από τις υπόλοιπες 195 χώρες το υπόλοιπο 6,2%.

Μεγαλύτερη αναλογία των μεταναστών που προέρχονται από την Αλβανία έχουν οι περιφέρειες Ηπείρου, Θεσσαλίας, Δ. Μακεδονία, (από 86,0% μέχρι 76,0%), πάνω από τα 2/3 των μεταναστών αντιστοιχούν στις περιφέρειες των Ιονίων Νήσων, Δυτικής και Στερεάς Ελλάδας, ενώ την μικρότερη αναλογία έχουν η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη και η Κρήτη (38,6% και 43,1% αντίστοιχα).

Σημαντικά ποσοστά ανά περιφέρεια έχουν οι μετανάστες οι προερχόμενοι:

Ανατολική Μακεδονία & Θράκη: Βουλγαρία, Γεωργία, Ρωσία, Γερμανία & Αρμενία,

Κεντρική Μακεδονία: Βουλγαρία, Γεωργία, Ρωσία, Αρμενία και Κύπρος

Δυτική Μακεδονία: Ηνωμένες Πολιτείες, Ρωσία και Αυστραλία,

Θεσσαλία: Βουλγαρία και Ρουμανία,

΄Ηπειρος: Κύπρος και Γερμανία,

Ιόνια Νησιά: Γερμανία, Ηνωμένες Πολιτείες και Ηνωμένο Βασίλειο,

Δυτική Ελλάδα: Ηνωμένες Πολιτείες, Ρωσία και Αυστραλία,

Στερεά Ελλάδα: Βουλγαρία, Ρουμανία, Πακιστάν και Ινδία,

Πελοποννήσου: Βουλγαρία, Ρουμανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Ουκρανία και Καναδάς,

Αττική: Βουλγαρία, Ρουμανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Κύπρος, Ουκρανία, Πολωνία και Πακιστάν,

Βόρειο Αιγαίο: Βουλγαρία, Ηνωμένες Πολιτείες, Γερμανία, Αυστραλία και Καναδάς,

Νότιο Αιγαίο: Βουλγαρία, Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία και Αυστραλία,

Κρήτη: Βουλγαρία, Γεωργία, Ρουμανία, Γερμανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Ηνωμένο Βασίλειο, Ρωσία, Ουκρανία και Συρία,

Στερεά Ελλάδα: Βουλγαρία, Πακιστάν και Ινδία.

Λόγοι Εγκατάστασης

Από τους λόγους εγκατάστασης, όπως αυτοί δηλώθηκαν από τους μετανάστες, πάνω από το ήμισυ δήλωσε ότι ήρθε για εργασία (54,2%), ενώ ένα σημαντικό μέρος το οποίο ξεπερνά το 1/5 αυτών δήλωσε άλλο λόγο (εκτός των κυρίων κατηγοριών της απογραφής 21,5%). Την επανένωση οικογένειας ως λόγο εγκατάστασης, δήλωσε το 13%, για επαναπατρισμό ή παλιννόστηση περίπου το 7%, την αναζήτηση ασύλου ή ως πρόσφυγες 1,3% και 0,3% αντίστοιχα, ενώ για σπουδές έχει εισέλθει το 2,7% των μεταναστών, διάγραμμα 1 & πίνακας 4.

Διάγραμμα 1:
Λόγοι εγκατάστασης ανά περιφέρεια.

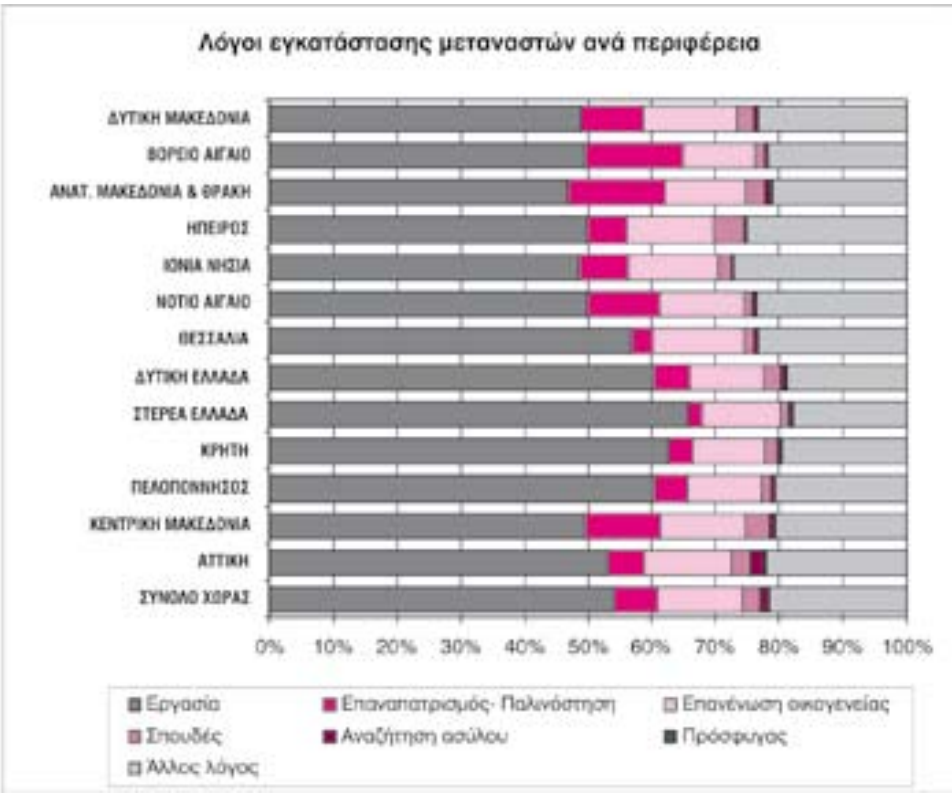

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 3
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πολύ μεγαλύτερη από την μέση αναλογία της χώρας ως προς τον λόγο εγκατάστασης στην αναζήτηση εργασίας έχουν τέσσερις περιφέρειες των οποίων η αναλογία κυμαίνεται από 60,0% μέχρι 66,0% (Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Κρήτη και Στερεά Ελλάδα), λίγο μεγαλύτερη έχει η Θεσσαλία (57,0%), στο 53,0% είναι για την Αττική ενώ στις υπόλοιπες περιφέρειες είναι μικρότερη από τη μέση, όπου με εξαίρεση την Ανατολική Μακεδονία & Θράκη (46,8%) πλησιάζει το ήμισυ αυτών.

Στον λόγο εγκατάστασης "Επαναπατρισμό-Παλιννόστηση" οι περιφέρειες Ανατο-

λική Μακεδονία & Θράκη και Βόρειο Αιγαίο, έχουν υπερδιπλάσια αναλογία (15,0%), ενώ στην Κεντρική Μακεδονία και το Νότιο Αιγαίο πλησιάζει το 12,0% των μεταναστών. Μεγαλύτερη από την μέση αναλογία έχουν δύο ακόμη περιφέρειες (Δ. Μακεδονία και Ιόνια Νησιά) και χαμηλότερη οι υπόλοιπες περιφέρειες.

Οι αναλογίες στον λόγο εγκατάστασης "Επανένωση οικογένειας" είναι παραπλήσιες του μέσου σε όλες τις περιφέρειες, στον λόγο "Σπουδές" σε τέσσερις περιφέρειες έχουν μεγαλύτερη από την μέση (Ήπειρος, Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Αττική και Κεντρική Μακεδονία).

Τέλος μεγαλύτερη από την μέση αναλογία έχουν πέντε περιφέρειες στον λόγο εγκατάστασης "Άλλοι λόγοι", των οποίων η αναλογία κυμαίνεται από 23,0% μέχρι 27,0% (Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Νότιο Αιγαίο, Ήπειρος και Ιόνια Νησιά).

Στους άνδρες μετανάστες, μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που δήλωσε ως λόγο εγκατάστασης την εργασία 58,9%, ίσο όσων εγκαταστάθηκαν ως πρόσφυγες ενώ μικρότερα είναι τα ποσοστά στους υπόλοιπους λόγους εγκατάστασης. Αντίστοιχα οι γυναίκες έχουν μικρότερο ποσοστό που δήλωσε ως λόγο εγκατάστασης την εργασία 48,6%, ίσο όσων εγκαταστάθηκαν ως πρόσφυγες ενώ μεγαλύτερα είναι τα ποσοστά στους υπόλοιπους λόγους εγκατάστασης. Επιπρόσθετα δεν παρατηρείται διαφοροποίηση των περιφερειών στην κατά φύλο κατανομή των μεταναστών και του λόγου εγκατάστασης.

Περί το ήμισυ των μεταναστών που δήλωσαν ως λόγους εγκατάστασης την αναζήτηση εργασίας, την επανένωση οικογένειας, τις σπουδές και άλλους λόγους, περί το 40,0% των Παλιννοστούντων και πάνω από το 75,0% την αναζήτηση ασύλου και των προσφύγων είναι εγκαταστημένοι στην Αττική, ενώ σημαντικό μερίδιο έχει και η περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, πίνακας 4.

Διάρκεια παραμονής όσων δήλωσαν ότι εγκαταστάθηκαν για εργασία

Από τους μετανάστες οι οποίοι δήλωσαν ως λόγο εγκατάστασης την εργασία, το 41,0% αυτών βρίσκεται στη χώρα 5 και πλέον έτη, το 46,8% από 1 έως 5 χρόνια και το 12,2% μόλις ένα έτος, πίνακας 5.

Πάνω από το ήμισυ των μεταναστών στις περιφέρειες Ηπείρου και Ιονίων Νήσων βρίσκονται 5 και πλέον έτη, ενώ στις περιφέρειες Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κρήτη, Αττική και Στερεά Ελλάδα περί το ήμισυ αυτών βρίσκονται από 1 έως 5 έτη. Πάνω από το 15,0% των μεταναστών στις περιφέρειες Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη, βρίσκονται μόλις ένα έτος.

Στους άνδρες μεγαλύτερη είναι η αναλογία όσων βρίσκονται στην χώρα από 5 και πλέον έτη και μικρότερη στις άλλες δύο κατηγορίες (42,4%, 45,7% και 11,9% αντίστοιχα), αντίθετα στις γυναίκες μεγαλύτερο από το μέσο όρο είναι η παραμονή όσων μεταναστριών βρίσκονται στη χώρα από 1-5 έτη και για ένα χρόνο, έναντι όσων βρίσκονται 5 και πλέον έτη, (48,4%, 12,7% και 38,9% αντίστοιχα) ενώ δεν παρατηρείται διαφοροποίηση των περιφερειών στην κατά φύλο κατανομή του χρόνου παραμονής σε αυτές.

Πάνω από τα 3/4 των μεταναστών που δήλωσαν ότι εγκαταστάθηκαν για εργασία βρίσκονται σε αστικές περιοχές της χώρας (78,6%), ενώ στις γυναίκες η αναλογία είναι ακόμη μεγαλύτερη (83,0%), πίνακας 6. Εάν εξαιρέσουμε την Αττική όπου συγκεντρώνεται περί το ήμισυ αυτών καθώς και το 60,0% των μεταναστών στις αστικές περιοχές η αναλογία αστικών/αγροτικών περιοχών διαμορφώνεται σε 60/40 για το σύνολο των μεταναστών και σε 66/34 στις γυναίκες, ενώ οι μόνες περιφέρειες που έχουν μεγαλύτερες αναλογίες στις περιοχές είναι

της Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, της Κεντρικής Μακεδονίας και του Νοτίου Αιγαίου ενώ πλησιάζει την μέση η περιφέρεια της Θεσσαλίας, πίνακας 6.

Η Απασχόληση στις περιφέρειες

Ο αριθμός των μεταναστών που απασχολούνται πλησιάζει τις 392.000, εκ των οποίων οι 271.000 είναι άνδρες και 121.000 γυναίκες. Η εν λόγω απασχόληση αντιστοιχεί στο 9,5% της συνολικής απασχόλησης της χώρας μας, ενώ στην κατά φύλλο αντιστοιχεί στο 10,4% για τους άνδρες και στο 8,0% για τις γυναίκες, πίνακας 7.

Στις περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας συγκεντρώνεται πάνω από το 60,0% αυτών, ενώ στις γυναίκες οι δύο αυτές περιφέρειες συγκεντρώνουν περί τα 2/3 των απασχολούμενων μεταναστριών. Ειδικότερα δε στην νομαρχία Αθηνών και στον Νομό Θεσσαλονίκης συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών απασχολούμενων των εν λόγω περιφερειών (75,0% και 65,0% αντίστοιχα).

Η συμμετοχή των απασχολούμενων μεταναστών στην συνολική απασχόληση των περιφερειών κυμαίνεται γύρω στο 12,0% σε πέντε περιφέρειες, (Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο, Αττική και Νότιο Αιγαίο, είναι παραπλήσια της μέσης στην Κρήτη, ενώ η Ανατολική Μακεδονία & Θράκη έχει τη μικρότερη συμμετοχή (3,1%). Οι ως άνω διαφοροποιήσεις της συμμετοχής των απασχολούμενων μεταναστών ανά περιφέρεια παρατηρούνται και στην κατά φύλο εξέταση αυτών, πίνακας 7.

Περίπου το 90,0% των αλλοδαπών απασχολούνται ως μισθωτοί (89,0%), ως αυτοαπασχολούμενοι εργάζεται το 6,5%, 2,8% αυτών είναι εργοδότες και το 1,7% ανήκει στα συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη, ενώ στην κατά φύλο εξέταση οι άνδρες έχουν αυξημένη συμμετοχή στις κατηγορίες των εργοδοτών και των μισθωτών ενώ οι γυναίκες στις άλλες δύο κατηγορίες, πίνακας 7.

Μεγαλύτερες από τις μέσες αναλογίες της δομής της απασχόλησης, έχουν κυρίως οι περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων και Βορείου Αιγαίου με εξαίρεση την κατηγορία των μισθωτών, το Νότιο Αιγαίο στους εργοδότες και η Δυτική Ελλάδα στους αυτοαπασχολούμενους. Οι εν λόγω περιφέρειες συμμετέχουν όμως και με αυξημένα ποσοστά στις εν λόγω κατηγορίες, όσον αφορά την συνολική απασχόληση αυτών.

Ο μεγάλος όγκος της μισθωτής απασχόλησης των μεταναστών έχει ως αποτέλεσμα την μεγαλύτερη συμμετοχή αυτών έναντι της μισθωτής απασχόλησης στο σύνολο της χώρας, καθώς αποτελούν το 13% του εν λόγω συνόλου. Στις υπόλοιπες κατηγορίες η συμμετοχή των μεταναστών είναι μικρότερη καθώς αποτελούν το 2,3% των εργοδοτών, το 3,5% των αυτοαπασχολούμενων και το 3,1% στα συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη, πίνακας 7. Οι περιφέρειες των Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Αττικής καθώς και στην Νομαρχία Αθηνών, έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή από την μέση σε όλες τις κατηγορίες, ενώ οι περιφέρειες της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου έχουν μεγαλύτερη αναλογία στις κατηγορίες των μισθωτών και των βοηθών.

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι η είσοδος των μεταναστών στην απασχόληση της χώρας δεν επηρέασε την δομή της απασχόλησης των περιφερειών, καθώς οι μετανάστες προσαρμόστηκαν στις ιδιομορφίες της δομής σε κάθε περιφέρεια.

Η συμμετοχή των μεταναστριών γυναικών στην απασχόληση των μεταναστών φθάνει το 31,0% για το σύνολο της χώρας, ενώ κυμαίνεται γύρω στο 1/3 στις περιφέρειες Αττικής, Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου καθώς και στην νομαρχία Αθηνών και τον νομό Θεσσαλονίκης.



Η απασχόληση των μεταναστών κατά ατομικό επάγγελμα

Πάνω από τα 2/3 των μεταναστών (68,3%) εργάζεται ως ανειδίκευτοι εργάτες χειρώνακτες, μικροεπαγγελματίες, τεχνίτες και χειριστές μεταφορικών μέσων, ένα 10,4% στην παροχή υπηρεσιών και ως πωλητές σε καταστήματα και σε υπαίθριες αγορές, το 7% ως ειδικευμένοι γεωργοί - κτηνοτρόφοι κλπ, το 9,6% στα υπόλοιπα επαγγέλματα ενώ τέλος το 4,7% αυτών δήλωσε ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμα είτε δεν δήλωσε επάγγελμα, πίνακας 8.

Μεγαλύτερη από την μέση αναλογία στα επαγγέλματα με τον κύριο όγκο των μεταναστών απασχολούμενων παρατηρούμε στις περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας. Στην παροχή υπηρεσιών κλπ στις περιφέρειες των Ιονίων Νήσων, Αττικής, Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου, ενώ στους ειδικευμένους γεωργούς οι περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου έχουν πολύ μικρή συμμετοχή (2,0% και 4,7% αντίστοιχα), παραπλήσια της μέσης η Κεντρική Μακεδονία, ενώ είναι μεγαλύτερη στις υπόλοιπες, (υπερδιπλάσια σε Δ. Μακεδονία, Ήπειρο, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο και Βόρειο Αιγαίο), πίνακας 8.

Η αναλογία των μεταναστών στα παραπάνω επαγγέλματα ως ποσοστό στη συνολική απασχόληση της χώρας στα αντίστοιχα επαγγέλματα διαμορφώνεται σε 210% των ανειδίκευτων χειρωνακτών εργατών μικροεπαγγελματιών, τεχνιτών, χειριστών κλπ, στο 7,4% στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές, στο 5,1% των ειδικευμένων γεωργών και κτηνοτρόφων κλπ, από 2,2% μέχρι 2,7% στα υπόλοιπα επαγγέλματα ενώ τέλος με 10,6% όσων δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμα είτε δεν δήλωσαν επάγγελμα.

Μεγαλύτερη από την μέση αναλογία της συμμετοχής των επαγγελμάτων εμφανίζουν οι περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Αττικής καθώς και η Νομαρχία Αθηνών, στους ανειδίκευτους εργάτες, τεχνίτες κλπ καθώς και των ειδικευμένων γεωργών κλπ επιπρόσθετα οι περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου, ενώ στην Κρήτη εμφανίζουν μεγαλύτερη αναλογία τα επαγγέλματα των ανειδίκευτων εργατών κλπ της παροχής υπηρεσιών - πωλητών κλπ και των υπαλλήλων γραφείου.

Στους ανειδίκευτους χειρώνακτες εργάτες συγκεντρώνεται περί τα 2/3 η συμμετοχή των ανδρών μεταναστών (73,0%) ενώ σε δύο ακόμη επαγγέλματα η παρουσία τους είναι σημαντική (από 7,0% στο καθένα), στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές καθώς και στους ειδικευμένους γεωργούς κτηνοτρόφους, πίνακας 8.

Η συμμετοχή των μεταναστριών γυναικών, πολύ πάνω από το ήμισυ, συγκεντρώνεται κυρίως στους ανειδίκευτους χειρώνακτες εργάτες (58,%) ενώ σημαντική είναι και η παρουσία τους στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές (17,8%), πίνακας 8. Πάνω από το ήμισυ των μεταναστών που απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές και στους υπαλλήλους γραφείου είναι γυναίκες, πλησιάζουν το ήμισυ όσων

ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα είτε είναι τεχνολόγοι ή τεχνικοί (48,0% και 44,0% αντίστοιχα) ενώ μειώνεται στο 25% στα υπόλοιπα.

Η απασχόληση των μεταναστών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Περί το 1/4 των μεταναστών εργάζεται στον κλάδο των κατασκευών, το 1/5 περίπου στον α΄γενή τομέας (17,5%) και στις λοιπές υπηρεσίες (20,5%), στην βιομηχανία το 12,5% αυτών ενώ ένα 16,0% αυτών εργάζονται στους κλάδους του εμπορίου και των ξενοδοχείων - εστιατορίων, πίνακας 9.

Στον κλάδο των κατασκευών πολύ μεγαλύτερη από την μέση αναλογία παρατηρούμε σε δύο περιφέρειες Ιονίων νήσων και Νοτίου Αιγαίου (περί το 1/3 των μεταναστών), ενώ στο 30,0% ανέρχεται η συμμετοχή σε Δυτική Μακεδονία και Ήπειρο.

Στην βιομηχανία η περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας έχει την μεγαλύτερη συμμετοχή (18,5%) ενώ υπερβαίνει το 1/5 για τον νομό Θεσσαλονίκης, ίση με το μέσο η ανατολική Μακεδονία & Θράκη ενώ στο 15,0% κυμαίνεται η συμμετοχή στην αττική και την νομαρχία Αθηνών.

Στον α΄γενή τομέα από 42,0% μέχρι και 48,0% κυμαίνεται η συμμετοχή στις περιφέρειες Θεσσαλία, Πελοποννήσου και Στερεά Ελλάδα, στο 40,0% στη Δυτική Ελλάδα και το Βόρειο Αιγαίο και στο 1/3 στην Ήπειρο.

Στο εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια πολύ μεγαλύτερη από την μέση συμμετοχή έχει η Κρήτη, υπερβαίνει το 1/3, ενώ στα Ιόνια Νησιά το 1/5 των μεταναστών που απασχολούνται σε αυτές, ενώ η περιφέρεια Αττικής στις λοιπές υπηρεσίες έχει την μεγαλύτερη συμμετοχή 28,5%, ενώ πλησιάζει το 1/3 στη νομαρχία Αθηνών.

Η αναλογία των μεταναστών στους παραπάνω κλάδους ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης των εν λόγω κλάδων αυτών διαμορφώνεται σε 27,4% για τις κατασκευές, σε 11,6% για το α΄γενή τομέα, στην βιομηχανία σε 10,0%, σε 7,3% για το εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια και πάνω στο 7,0% στις λοιπές υπηρεσίες.

Πολύ μεγαλύτερη από την ανά κλάδο μέση συμμετοχή των μεταναστών στην απασχόληση των περιφερειών συναντάμε στις περιφέρειες Αττικής καθώς και στην νομαρχία Αθηνών, στους κλάδους των κατασκευών, της βιομηχανίας της γεωργίας και των λοιπών υπηρεσιών, στην Στερεά Ελλάδα στον κλάδο της γεωργίας, στα Ιόνια Νησιά στον κλάδο των κατασκευών και του εμπορίου, ξενοδοχείων κλπ, ενώ τέλος στην Κρήτη στον κατασκευαστικό τομέα.

Η απασχόληση των ανδρών μεταναστών συγκεντρώνεται κυρίως στον κλάδο των κατασκευών, στον α΄γενή τομέα, στην βιομηχανία και το εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια, (35,0%, 20,0%, 14,5% και 14,0% αντίστοιχα κατά κλάδο), πίνακας 9. Οι ίδιες περιφέρειες (με αυτές τις συνολικής απασχόλησης των μεταναστών), συγκεντρώνουν και τις μεγαλύτερες ανά κλάδο αναλογίες των ανδρών μεταναστών. Στον κατασκευαστικό τομέα απασχολείται το ήμισυ των ανδρών μεταναστών σε Ιόνια Νησιά και Νότιο Αιγαίο, ενώ στον α΄γενή τομέα πλησιάζει το ήμισυ της απασχόλησης αυτών σε Θεσσαλία, Στερεά Ελλάδα και Πελοπόννησο.

Η απασχόληση των μεταναστριών γυναικών συγκεντρώνεται κυρίως στις λοιπές υπηρεσίες, το εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια και στον α΄γενή τομέα, (52,0%, 20,% και 12,5% αντίστοιχα), πίνακας 9, ενώ αναλογούν στο 78,0% των μεταναστών που απασχολείται στις λοιπές υπηρεσίες περί το 40,0% στο εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια και στο 45,0% των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Σε πολλές δε από τις περιφέρειες υπερβαίνει τις μέσες αναλογίες κυρίως στους κλάδους του εμπορίου, ξενοδοχείων και εστιατορίων και των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Πίνακας 2.
Μετανάστες κατά φύλο, ομάδες ηλικιών, περιφέρειες, αστικές και αγροτικές περιοχές

Ομάδες ηλικιών Σύνολο Χώρας, Περιφέρειες Αστικές και Αγροτικές περιοχές	και τα δύο φύλα				Άνδρες				Γυναίκες			
	Σύνολο	0-14	15-64	65& άνω	Σύνολο	0-14	15-64	65& άνω	Σύνολο	0-14	15-64	65& άνω
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	762.191	127.090	608.416	26.685	415.552	66.584	336.664	12.304	346.639	60.506	271.752	14.381
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	620.149	105.080	492.575	22.494	329.039	54.790	264.291	9.958	291.110	50.290	228.284	12.536
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	142.042	22.010	115.841	4.191	86.513	11.794	72.373	2.346	55.529	10.216	43.468	1.845
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	15.146	2.429	12.061	656	7.796	1.302	6.197	297	7.350	1.127	5.864	359
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	10.220	1.706	8.008	506	5.065	900	3.939	226	5.155	806	4.069	280
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	4.926	723	4.053	150	2.731	402	2.258	71	2.195	321	1.795	79
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	100.178	16.849	80.039	3.290	53.811	8.860	43.505	1.446	46.367	7.989	36.534	1.844
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	81.420	13.966	64.667	2.787	42.126	7.309	33.619	1.198	39.294	6.657	31.048	1.589
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	18.758	2.883	15.372	503	11.685	1.551	9.886	248	7.073	1.332	5.486	255
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	8.870	1.667	6.945	258	5.129	878	4.114	137	3.741	789	2.831	121
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	5.150	1.113	3.895	142	2.758	568	2.117	73	2.392	545	1.778	69
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	3.720	554	3.050	116	2.371	310	1.997	64	1.349	244	1.053	52
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	31.957	6.128	25.075	754	18.945	3.324	15.242	379	13.012	2.804	9.833	375
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	21.327	4.433	16.361	533	11.907	2.387	9.265	255	9.420	2.046	7.096	278
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	10.630	1.695	8.714	221	7.038	937	5.977	124	3.592	758	2.737	97
ΗΠΕΙΡΟΣ	15.692	2.966	11.909	817	8.610	1.564	6.643	403	7.082	1.402	5.266	414
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	9.266	1.888	6.844	534	4.853	998	3.596	259	4.413	890	3.248	275
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	6.426	1.078	5.065	283	3.757	566	3.047	144	2.669	512	2.018	139
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	19.460	3.795	14.799	866	10.059	1.992	7.600	467	9.401	1.803	7.199	399
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	8.148	1.697	6.095	356	4.108	874	3.061	173	4.040	823	3.034	183
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	11.312	2.098	8.704	510	5.951	1.118	4.539	294	5.361	980	4.165	216
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	35.144	5.842	28.239	1.063	20.937	3.088	17.308	541	14.207	2.754	10.931	522
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	22.053	3.870	17.445	738	12.385	2.041	9.994	350	9.668	1.829	7.451	388
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	13.091	1.972	10.794	325	8.552	1.047	7.314	191	4.539	925	3.480	134
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	39.397	6.275	32.451	671	25.643	3.358	21.946	339	13.754	2.917	10.505	332
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	23.613	3.938	19.263	412	14.694	2.093	12.418	183	8.919	1.845	6.845	229
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	15.784	2.337	13.188	259	10.949	1.265	9.528	156	4.835	1.072	3.660	103
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	47.882	7.859	38.609	1.414	27.415	4.152	22.525	738	20.467	3.707	16.084	676
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	25.160	4.529	19.934	697	13.565	2.367	10.870	328	11.595	2.162	9.064	369
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	22.722	3.330	18.675	717	13.850	1.785	11.655	410	8.872	1.545	7.020	307
ΑΤΤΙΚΗ	370.218	60.483	295.077	14.658	195.477	31.341	157.767	6.369	174.741	29.142	137.310	8.289
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	366.746	59.890	292.296	14.560	193.258	31.013	155.930	6.315	173.488	28.877	136.366	8.245
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	3.472	593	2.781	98	2.219	328	1.837	54	1.253	265	944	44
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.711	1.622	7.561	528	5.380	892	4.191	297	4.331	730	3.370	231
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	4.421	775	3.446	200	2.345	418	1.825	102	2.076	357	1.621	98
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	5.290	847	4.115	328	3.035	474	2.366	195	2.255	373	1.749	133
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	28.112	4.919	22.226	967	14.255	2.523	11.206	526	13.857	2.396	11.020	441
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	18.208	3.236	14.390	582	8.970	1.658	7.007	305	9.238	1.578	7.383	277
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	9.904	1.683	7.836	385	5.285	865	4.199	221	4.619	818	3.637	164
ΚΡΗΤΗ	40.424	6.256	33.425	743	22.095	3.310	18.420	365	18.329	2.946	15.005	378
α. ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	24.417	4.039	19.931	447	13.005	2.164	10.650	191	11.412	1.875	9.281	256
β. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	16.007	2.217	13.494	296	9.090	1.146	7.770	174	6.917	1.071	5.724	122

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 9 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 3.
Το επίπεδο εκπαίδευσης των μεταναστών, ανά περιφέρεια

Επίπεδο εκπαίδευσης Σύνολο Χώρας και Περιφέρειες	Επίπεδο εκπαίδευσης													
	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού τίτλου	Κάτοχοι Μάστερ	Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ) Εκκλησιαστικής εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Πτυχιούχοι ΤΕΛ	Πτυχιούχοι ΤΕΣ	Απόφοιτοι 3ταξίου Γυμνασίου	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**762.191**	**1.446**	**3.353**	**54.647**	**15.985**	**20.659**	**200.324**	**13.220**	**9.490**	**128.137**	**166.937**	**56.707**	**21.058**	**70.228**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	15.146	20	39	1.079	431	384	3.590	339	296	2.516	3.287	1.151	498	1.516
Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	100.178	216	326	8.145	2.383	2.069	23.963	2.024	1.579	16.797	22.504	7.800	3.081	9.291
Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	8.870	5	16	444	160	128	1.725	159	122	1.594	2.520	724	308	965
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	31.957	33	73	1.279	380	658	6.676	302	234	5.239	9.322	2.657	1.096	4.008
ΗΠΕΙΡΟΣ	15.692	14	24	700	236	176	3.383	196	115	2.869	4.392	1.294	617	1.676
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	19.460	24	60	993	352	626	4.960	249	168	3.688	4.471	1.679	427	1.763
Δ. ΕΛΛΑΔΑ	35.144	47	76	1.444	496	448	7.898	610	417	6.208	9.957	2.612	1.453	3.478
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	39.397	16	33	1.060	364	441	8.198	537	446	7.023	12.030	2.852	1.578	4.819
ΠΕΛΟΠΟΝ-ΝΗΣΟΣ	47.882	29	79	1.832	587	914	11.426	891	597	9.255	13.000	3.555	1.475	4.242
ΑΤΤΙΚΗ	370.218	898	2.390	33.280	8.378	12.262	107.390	6.830	4.712	58.847	67.832	26.728	8.783	31.888
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.711	16	20	477	184	280	2.332	107	112	1.744	2.638	740	228	833
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	28.112	43	84	1.528	963	1.188	7.418	474	314	5.299	5.697	2.102	622	2.380
ΚΡΗΤΗ	40.424	85	133	2.386	1.071	1.085	11.365	502	378	7.058	9.287	2.813	892	3.369
ΑΝΔΡΕΣ														
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**415.552**	**909**	**1.862**	**24.034**	**6.619**	**8.445**	**101.848**	**8.162**	**6.336**	**75.295**	**101.130**	**29.892**	**12.584**	**38.436**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.796	10	24	419	148	128	1.650	186	181	1.395	1.956	603	283	813
Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	53.811	147	158	3.446	863	771	11.802	1.193	973	9.726	13.823	4.134	1.765	5.010
Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5.129	3	10	198	66	49	831	104	94	954	1.662	368	207	583
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	18.945	20	47	545	173	338	3.668	189	172	3.283	6.116	1.425	697	2.272
ΗΠΕΙΡΟΣ	8.610	11	13	336	100	73	1.692	112	88	1.649	2.615	673	352	896
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	10.059	14	34	393	157	214	2.308	147	117	2.085	2.563	897	236	894
Δ. ΕΛΛΑΔΑ	20.937	29	44	684	216	193	4.404	423	308	3.944	6.426	1.409	917	1.940
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	25.643	6	17	441	149	202	5.055	369	331	4.822	8.566	1.515	1.123	3.047
ΠΕΛΟΠΟΝ-ΝΗΣΟΣ	27.415	17	43	771	243	393	6.139	580	414	5.706	7.982	1.868	913	2.346
ΑΤΤΙΚΗ	195.477	563	1.363	15.128	3.658	5.181	53.840	4.232	3.127	33.393	38.853	13.974	5.086	17.079
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	5.380	14	10	193	76	84	1.146	74	74	1.091	1.608	417	135	458
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.255	22	43	572	370	389	3.444	255	200	2.989	3.274	1.101	355	1.241
ΚΡΗΤΗ	22.095	53	56	908	400	430	5.869	298	257	4.258	5.686	1.508	515	1.857
ΓΥΝΑΙΚΕΣ														
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**346.639**	**537**	**1.491**	**30.613**	**9.366**	**12.214**	**98.476**	**5.058**	**3.154**	**52.842**	**65.807**	**26.815**	**8.474**	**31.792**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.350	10	15	660	283	256	1.940	153	115	1.121	1.331	548	215	703
Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	46.367	69	168	4.699	1.520	1.298	12.161	831	606	7.071	8.681	3.666	1.316	4.281
Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.741	2	6	246	94	79	894	55	28	640	858	356	101	382
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	13.012	13	26	734	207	320	3.008	113	62	1.956	3.206	1.232	399	1.736
ΗΠΕΙΡΟΣ	7.082	3	11	364	136	103	1.691	84	27	1.220	1.777	621	265	780
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9.401	10	26	600	195	412	2.652	102	51	1.603	1.908	782	191	869
Δ. ΕΛΛΑΔΑ	14.207	18	32	760	280	255	3.494	187	109	2.264	3.531	1.203	536	1.538
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	13.754	10	16	619	215	239	3.143	168	115	2.201	3.464	1.337	455	1.772
ΠΕΛΟΠΟΝ-ΝΗΣΟΣ	20.467	12	36	1.061	344	521	5.287	311	183	3.549	5.018	1.687	562	1.896
ΑΤΤΙΚΗ	174.741	335	1.027	18.152	4.720	7.081	53.550	2.598	1.585	25.454	28.979	12.754	3.697	14.809
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.331	2	10	284	108	196	1.186	33	38	653	1.030	323	93	375
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.857	21	41	956	593	799	3.974	219	114	2.310	2.423	1.001	267	1.139
ΚΡΗΤΗ	18.329	32	77	1.478	671	655	5.496	204	121	2.800	3.601	1.305	377	1.512

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 7 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 4.
Μετανάστες ανά περιφέρεια, κατά φύλο και κύριο λόγο εγκατάστασης στην Ελλάδα

Λόγοι εγκατάστασης Σύνολο Χώρας, περιφέρειες	Σύνολο	Εργασία	Επαναπατρισμός - Παλιννόστηση	Επανένωση οικογενείας	Σπουδές	Αναζήτηση ασύλου	Πρόσφυγας	Άλλος λόγος
	1	2	3	4	5	6	7	8
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**762.191**	**413.214**	**51.694**	**99.968**	**20.787**	**9.980**	**2.368**	**164.180**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	15.146	7.092	2.312	1.924	450	139	33	3.196
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	100.178	49.740	11.870	13.294	3.807	676	215	20.576
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	8.870	4.337	864	1.311	230	55	4	2.069
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	31.957	18.147	1.038	4.630	493	213	18	7.418
ΗΠΕΙΡΟΣ	15.692	7.834	980	2.116	757	72	5	3.928
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	19.460	9.444	1.521	2.760	362	104	12	5.257
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	35.144	21.209	1.966	4.079	969	228	79	6.614
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	39.397	25.907	838	4.829	474	277	32	7.040
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	47.882	28.865	2.585	5.468	715	387	46	9.816
ΑΤΤΙΚΗ	370.218	196.395	21.579	50.121	11.324	7.391	1.831	81.577
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.711	4.830	1.465	1.116	135	46	12	2.107
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	28.112	14.038	3.156	3.766	308	170	33	6.641
ΚΡΗΤΗ	40.424	25.376	1.520	4.554	763	222	48	7.941
ΑΝΔΡΕΣ								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	415.552	244.628	24.503	47.847	10.414	5.138	1.240	81.782
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.796	4.077	1.065	891	200	66	13	1.484
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	53.811	29.383	5.556	6.342	1.967	286	106	10.171
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5.129	2.894	445	626	133	13	3	1.015
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	18.945	11.856	527	2.317	273	80	12	3.880
ΗΠΕΙΡΟΣ	8.610	4.741	460	1.036	380	31	1	1.961
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	10.059	5.166	759	1.378	190	43	4	2.519
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	20.937	13.866	961	2.011	448	123	68	3.460
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	25.643	18.616	410	2.444	251	153	16	3.753
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	27.415	17.813	1.312	2.721	361	177	26	5.005
ΑΤΤΙΚΗ	195.477	110.801	10.063	23.573	5.653	3.976	940	40.471
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	5.380	2.962	728	539	60	17	5	1.069
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.255	7.515	1.504	1.832	153	80	25	3.146
ΚΡΗΤΗ	22.095	14.938	713	2.137	345	93	21	3.848
ΓΥΝΑΙΚΕΣ								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	346.639	168.586	27.191	52.121	10.373	4.842	1.128	82.398
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.350	3.015	1.247	1.033	250	73	20	1.712
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	46.367	20.357	6.314	6.952	1.840	390	109	10.405
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.741	1.443	419	685	97	42	1	1.054
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	13.012	6.291	511	2.313	220	133	6	3.538
ΗΠΕΙΡΟΣ	7.082	3.093	520	1.080	377	41	4	1.967
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9.401	4.278	762	1.382	172	61	8	2.738
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	14.207	7.343	1.005	2.068	521	105	11	3.154
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	13.754	7.291	428	2.385	223	124	16	3.287
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	20.467	11.052	1.273	2.747	354	210	20	4.811
ΑΤΤΙΚΗ	174.741	85.594	11.516	26.548	5.671	3.415	891	41.106
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.331	1.868	737	577	75	29	7	1.038
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.857	6.523	1.652	1.934	155	90	8	3.495
ΚΡΗΤΗ	18.329	10.438	807	2.417	418	129	27	4.093

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 3 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 5.

Μετανάστες ανά περιφέρεια, φύλο και χρόνο παραμονής στην Ελλάδα, που δήλωσαν ότι εγκαταστάθηκαν για εργασία.

Χρόνος παραμονής των μεταναστών που δήλωσαν ότι εγκαταστάθηκαν για εργασία	και τα δύο φύλα				Άνδρες				Γυναίκες			
	Σύνολο	1 έτος	1 - 5 έτη	5 και άνω έτη	Σύνολο	1 έτος	1 - 5 έτη	5 και άνω έτη	Σύνολο	1 έτος	1 - 5 έτη	5 και άνω έτη
	1	2	3	4	6	7	8	9	11	12	13	14
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**413.241**	**50.595**	**193.341**	**169.305**	**244.643**	**29.174**	**111.798**	**103.671**	**168.598**	**21.421**	**81.543**	**65.634**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.092	1.284	3.595	2.213	4.077	736	1.948	1.393	3.015	548	1.647	820
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.740	7.888	23.497	18.355	29.383	4.660	13.317	11.406	20.357	3.228	10.180	6.949
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	4.337	666	2.016	1.655	2.894	481	1.323	1.090	1.443	185	693	565
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	18.148	1.969	8.085	8.094	11.857	1.233	5.045	5.579	6.291	736	3.040	2.515
ΗΠΕΙΡΟΣ	7.834	999	2.759	4.076	4.741	572	1.642	2.527	3.093	427	1.117	1.549
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9.444	1.137	3.404	4.903	5.166	579	1.786	2.801	4.278	558	1.618	2.102
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	21.216	2.680	8.872	9.664	13.871	1.759	5.604	6.508	7.345	921	3.268	3.156
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	25.909	2.908	12.636	10.365	18.618	1.992	8.981	7.645	7.291	916	3.655	2.720
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	28.866	3.916	14.295	10.655	17.814	2.427	8.485	6.902	11.052	1.489	5.810	3.753
ΑΤΤΙΚΗ	196.409	20.494	92.573	83.342	110.806	11.129	51.749	47.928	85.603	9.365	40.824	35.414
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.832	802	2.273	1.757	2.963	442	1.290	1.231	1.869	360	983	526
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.038	1.894	6.191	5.953	7.515	894	3.208	3.413	6.523	1.000	2.983	2.540
ΚΡΗΤΗ	25.376	3.958	13.145	8.273	14.938	2.270	7.420	5.248	10.438	1.688	5.725	3.025

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 8 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 6.

Μετανάστες ανά περιφέρεια, φύλο, αστικές και αγροτικές περιοχές, που δήλωσαν ότι εγκαταστάθηκαν για εργασία

Αστικές και Αγροτικές περιοχές Περιφέρειες	Σύνολο			Αστικές περιοχές			Αγροτικές περιοχές		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**413.241**	**244.643**	**168.598**	**324.966**	**185.237**	**139.729**	**88.275**	**59.406**	**28.869**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	7.092	4.077	3.015	4.378	2.385	1.993	2.714	1.692	1.022
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.740	29.383	20.357	38.192	21.292	16.900	11.548	8.091	3.457
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	4.337	2.894	1.443	2.235	1.338	897	2.102	1.556	546
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	18.148	11.857	6.291	11.041	6.632	4.409	7.107	5.225	1.882
ΗΠΕΙΡΟΣ	7.834	4.741	3.093	4.190	2.375	1.815	3.644	2.366	1.278
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9.444	5.166	4.278	3.822	2.000	1.822	5.622	3.166	2.456
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	21.216	13.871	7.345	12.476	7.592	4.884	8.740	6.279	2.461
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	25.909	18.618	7.291	14.903	10.265	4.638	11.006	8.353	2.653
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	28.866	17.814	11.052	14.034	8.016	6.018	14.832	9.798	5.034
ΑΤΤΙΚΗ	196.409	110.806	85.603	194.279	109.304	84.975	2.130	1.502	628
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.832	2.963	1.869	2.245	1.309	936	2.587	1.654	933
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	14.038	7.515	6.523	8.726	4.511	4.215	5.312	3.004	2.308
ΚΡΗΤΗ	25.376	14.938	10.438	14.445	8.218	6.227	10.931	6.720	4.211

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 1 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 7.
Απασχολούμενοι μετανάστες ανά περιφέρεια, φύλο και θέση στην επιχείρηση

Θέση στη επιχείρηση Σύνολο Χώρας και Περιφέρειες	Και τα δύο φύλα					Άνδρες					Γυναίκες				
	Σύνολο	Θέση στην επιχείρηση				Σύνολο	Θέση στην επιχείρηση				Σύνολο	Θέση στην επιχείρηση			
		Εργοδότες	Αυτοαπασχολούμενοι	Μισθωτοί	Βοηθοί		Εργοδότες	Αυτοαπασχολούμενοι	Μισθωτοί	Βοηθοί		Εργοδότες	Αυτοαπασχολούμενοι	Μισθωτοί	Βοηθοί
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**391.674**	**11.152**	**25.507**	**348.455**	**6.560**	**270.771**	**8.069**	**17.274**	**244.376**	**1.052**	**120.903**	**3.083**	**8.233**	**104.079**	**5.508**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	6.606	160	408	5.788	250	4.559	93	277	4.169	20	2.047	67	131	1.619	230
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.206	1.228	2.897	44.083	998	34.026	855	1.814	31.190	167	15.180	373	1.083	12.893	831
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	31.989	878	2.035	28.716	360	21.128	612	1.166	19.267	83	10.861	266	869	9.449	277
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.921	156	317	3.276	172	3.060	115	246	2.667	32	861	41	71	609	140
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.691	325	953	15.009	404	12.790	245	692	11.811	42	3.901	80	261	3.198	362
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.901	215	557	5.910	219	5.192	158	461	4.547	26	1.709	57	96	1.363	193
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	8.551	361	697	7.166	327	5.930	251	559	5.078	42	2.621	110	138	2.088	285
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16.822	435	1.268	14.656	463	12.448	325	969	11.058	96	4.374	110	299	3.598	367
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	23.650	406	1.187	21.626	431	19.117	308	935	17.824	50	4.533	98	252	3.802	381
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	27.518	634	1.785	24.238	861	19.359	421	1.337	17.529	72	8.159	213	448	6.709	789
ΑΤΤΙΚΗ	191.053	5.811	13.158	170.696	1.388	126.784	4.385	8.442	113.587	370	64.269	1.426	4.716	57.109	1.018
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	142.934	4.541	10.405	127.076	912	126.784	4.385	8.442	113.587	370	52.483	1.103	3.852	46.896	632
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.913	192	406	4.102	213	3.493	136	274	3.068	15	1.420	56	132	1.034	198
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.073	675	763	11.333	302	8.703	434	538	7.665	66	4.370	241	225	3.668	236
ΚΡΗΤΗ	22.769	554	1.111	20.572	532	15.310	343	730	14.183	54	7.459	211	381	6.389	478

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 6 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)



Πίνακας 8.

Απασχολούμενοι μετανάστες ανά περιφέρεια, φύλο και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων

Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων Σύνολο Χώρας & Περιφέρειες	Σύνολο	Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων								
		Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Τεχνίτες, χειριστές μεταφορικών μέσων, ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους	Δε δήλωσαν επάγγελμα
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	**391.674**	**9.212**	**12.681**	**7.281**	**8.525**	**40.902**	**26.974**	**267.521**	**5.117**	**13.461**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	6.606	131	227	125	95	666	773	4.294	75	220
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.206	1.004	1.639	885	760	4.664	3.568	34.549	689	1.448
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	31.989	796	1.355	741	641	3.422	1.232	22.284	523	995
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.921	91	134	51	36	244	612	2.637	47	69
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.691	177	285	131	116	1.147	1.668	12.656	195	316
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.901	109	232	84	61	445	991	4.735	71	173
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	8.551	245	228	127	249	1.093	1.025	5.169	162	253
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16.822	241	455	222	193	1.088	2.390	11.348	158	727
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	23.650	163	252	114	122	1.118	3.322	17.014	227	1.318
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	27.518	321	412	208	255	1.768	4.284	18.984	288	998
ΑΤΤΙΚΗ	191.053	5.743	7.770	4.746	5.458	22.795	3.885	131.487	2.706	6.463
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	142.934	4.701	6.560	3.897	4.530	18.046	1.661	97.258	1.965	4.316
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.913	129	123	69	86	382	975	2.936	51	162
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.073	492	383	229	498	2.716	610	7.568	154	423
ΚΡΗΤΗ	22.769	366	541	290	596	2.776	2.871	14.144	294	891
ΑΝΔΡΕΣ										
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	**270.771**	**6.587**	**6.595**	**4.060**	**4.101**	**19.422**	**19.118**	**197.334**	**3.782**	**9.772**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	4.559	77	112	68	38	216	479	3.372	53	144
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	34.026	696	838	488	367	2.005	2.527	25.489	529	1.087
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	21.128	563	707	411	312	1.535	928	15.565	396	711
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.060	55	61	32	13	90	450	2.266	41	52
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12.790	118	137	69	53	551	1.188	10.276	150	248
ΗΠΕΙΡΟΣ	5.192	77	139	57	24	169	645	3.889	58	134
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	5.930	161	98	59	79	426	699	4.129	106	173
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	12.448	175	237	135	96	459	1.713	8.919	120	594
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	19.117	107	126	61	63	536	2.677	14.263	184	1.100
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	19.359	207	187	102	108	629	2.725	14.483	199	719
ΑΤΤΙΚΗ	126.784	4.313	4.216	2.711	2.810	11.923	3.104	91.202	2.030	4.475
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	90.451	3.556	3.574	2.173	2.305	9.292	1.335	64.045	1.436	2.735
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.493	89	54	36	33	148	666	2.309	33	125
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	8.703	309	155	113	174	1.106	429	6.027	91	299
ΚΡΗΤΗ	15.310	203	235	129	243	1.164	1.816	10.710	188	622
ΓΥΝΑΊΚΕΣ										
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	**120.903**	**2.625**	**6.086**	**3.221**	**4.424**	**21.480**	**7.856**	**70.187**	**1.335**	**3.689**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	2.047	54	115	57	57	450	294	922	22	76
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15.180	308	801	397	393	2.659	1.041	9.060	160	361
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10.861	233	648	330	329	1.887	304	6.719	127	284
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	861	36	73	19	23	154	162	371	6	17
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3.901	59	148	62	63	596	480	2.380	45	68
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.709	32	93	27	37	276	346	846	13	39
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	2.621	84	130	68	170	667	326	1.040	56	80
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	4.374	66	218	87	97	629	677	2.429	38	133
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	4.533	56	126	53	59	582	645	2.751	43	218
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.159	114	225	106	147	1.139	1.559	4.501	89	279
ΑΤΤΙΚΗ	64.269	1.430	3.554	2.035	2.648	10.872	781	40.285	676	1.988
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	52.483	1.145	2.986	1.724	2.225	8.754	326	33.213	529	1.581
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1.420	40	69	33	53	234	309	627	18	37
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.370	183	228	116	324	1.610	181	1.541	63	124
ΚΡΗΤΗ	7.459	163	306	161	353	1.612	1.055	3.434	106	269

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 6 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 9.
Απασχολούμενοι μετανάστες ανά περιφέρεια, φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας Σύνολο Χώρας και Περιφέρειες	Σύνολο	Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας									
		Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία, αλιεία	Ορυχεία, λατομεία	Μεταποιητικές βιομηχανίες	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	Κατασκευές	Εμπόριο, επισκευές ξενοδοχεία εστιατόρια	Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Λοιπές υπηρεσίες	Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	**391.674**	**68.682**	**648**	**48.836**	**569**	**96.003**	**61.497**	**10.721**	**1.506**	**80.488**	**22.724**
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	6.606	1.692	148	836	18	1.547	1.022	105	13	845	380
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	49.206	9.472	53	9.003	53	10.860	7.504	996	132	8.332	2.801
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	31.989	2.361	29	6.883	34	7.465	5.342	811	118	6.937	2.009
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.921	1.275	16	348	24	1.171	420	76	9	442	140
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.691	7.069	56	1.456	18	3.801	1.597	181	14	1.907	592
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.901	2.287	36	491	21	2.040	782	119	9	788	328
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	8.551	1.452	24	343	6	2.935	1.925	258	16	1.118	474
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	16.822	6.710	9	867	29	4.172	1.557	268	32	2.031	1.147
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	23.650	11.320	80	2.130	49	4.417	1.776	185	19	1.809	1.865
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	27.518	12.892	26	1.630	49	5.384	2.609	274	36	3.037	1.581
ΑΤΤΙΚΗ	191.053	5.400	119	29.794	220	48.539	33.223	7.025	1.159	54.347	11.227
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	142.934	1.208	54	21.210	170	35.015	25.706	4.979	965	45.977	7.650
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.913	1.905	18	191	15	1.115	667	107	10	633	252
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	13.073	642	43	585	33	4.361	4.514	522	27	1.690	656
ΚΡΗΤΗ	22.769	6.566	20	1.162	34	5.661	3.901	605	30	3.509	1.281
ΑΝΔΡΕΣ											
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	270.771	53.721	628	39.211	525	94.935	37.446	8.720	823	17.810	16.952
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	4.559	1.210	146	605	18	1.533	449	95	4	245	254
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	34.026	7.664	51	6.111	51	10.722	4.306	888	76	2.013	2.144
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	21.128	1.938	29	4.709	33	7.363	3.208	729	72	1.550	1.497
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3.060	1.071	14	272	22	1.160	221	73	3	118	106
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12.790	5.814	56	1.190	15	3.767	868	149	4	478	449
ΗΠΕΙΡΟΣ	5.192	1.683	35	412	21	2.019	417	110	1	224	270
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	5.930	1.103	23	283	5	2.921	860	156	11	235	333
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	12.448	5.149	9	697	26	4.067	888	242	21	474	875
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	19.117	9.576	77	1.890	49	4.359	1.000	171	9	425	1.561
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	19.359	9.450	26	1.326	48	5.312	1.265	233	18	547	1.134
ΑΤΤΙΚΗ	126.784	4.615	114	24.850	195	48.072	22.761	5.835	644	11.395	8.303
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	90.451	965	49	17.505	148	34.659	17.681	4.082	529	9.461	5.372
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3.493	1.444	17	160	14	1.109	338	80	3	139	189
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	8.703	457	41	470	28	4.327	2.130	299	14	473	464
ΚΡΗΤΗ	15.310	4.485	19	945	33	5.567	1.943	389	15	1.044	870
ΓΥΝΑΊΚΕΣ											
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	120.903	14.961	20	9.625	44	1.068	24.051	2.001	683	62.678	5.772
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	2.047	482	2	231	0	14	573	10	9	600	126
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	15.180	1.808	2	2.892	2	138	3.198	108	56	6.319	657
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10.861	423	0	2.174	1	102	2.134	82	46	5.387	512
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	861	204	2	76	2	11	199	3	6	324	34
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3.901	1.255	0	266	3	34	729	32	10	1.429	143
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.709	604	1	79	0	21	365	9	8	564	58
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	2.621	349	1	60	1	14	1.065	102	5	883	141
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	4.374	1.561	0	170	3	105	669	26	11	1.557	272
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	4.533	1.744	3	240	0	58	776	14	10	1.384	304
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.159	3.442	0	304	1	72	1.344	41	18	2.490	447
ΑΤΤΙΚΗ	64.269	785	5	4.944	25	467	10.462	1.190	515	42.952	2.924
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ	52.483	243	5	3.705	22	356	8.025	897	436	36.516	2.278
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1.420	461	1	31	1	6	329	27	7	494	63
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.370	185	2	115	5	34	2.384	223	13	1.217	192
ΚΡΗΤΗ	7.459	2.081	1	217	1	94	1.958	216	15	2.465	411

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού 2001, πίνακας 4 Αλλοδαπών. **Επεξεργασία:** ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

➤ **14-19 Ιουνίου 2004.**

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε διακρατική συνάντηση στη Γερμανία (Erfurt & Weimar) στο πλαίσιο του Έργου «Ανάπτυξη Συστήματος Ποιότητας των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής Στήριξης και Απασχόλησης», Κ.Π. EQUAL και πιο συγκεκριμένα των Υποέργων : 2.2. «Πιλοτική Εφαρμογή του Συστήματος Ποιότητας σε δομές της Α.Σ. και παροχή ολοκληρωμένης στήριξης για την προώθηση της απασχόλησης με στοχευόμενες παρεμβάσεις στην ομάδα στόχο» και 1.2 «Ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων συνοδευτικών του Συστήματος Ποιότητας - Εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση». Συμμετείχαν από το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ οι: κ. Νατάσσα Μπέτζιου (υπεύθυνη διακρατικότητας), κ. Γιώργος Τσιώλης (μέλος της ομάδας έρευνας), κ. Μάκης Βλασσόπουλος, (μέλος της ομάδας εργασίας για τον προσδιορισμό / ανάλυση του προφίλ συμβούλου απασχόλησης) καθώς και εκπρόσωποι των εταίρων φορέων ΔΕΟΒ, ΕΚΕΠΙΣ, ΓΣΒΕΕ, ΚΕΘΙ, ΕΕΤΑΑ. Στο πλαίσιο της συνάντησης πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις (study visits) σε δομές των εταίρων φορέων της Γερμανικής ΑΣ (GIAB, STIFT, BFW), συνεντεύξεις με σύμβουλους και διευθυντές / επικεφαλείς των δομών αυτών καθώς και workshop με τη συμμετοχή συμβούλων των εταίρων φορέων. Παρουσιάστηκε επίσης η εξέλιξη των 2 έργων (Γερμανία και Ελλάδα) και προγραμματίστηκαν οι επόμενες διακρατικές δράσεις.

➤ **23 Σεπτεμβρίου 2004.**

Συμμετοχή του ΙΝΕ (Γ. Κουζής) σε ημερίδα που διοργάνωσε το ΙΝΕ Κύπρου στην Λευκωσία με την συμμετοχή και τουρκοκυπριακών συνδικάτων με θέμα εισήγησης, «Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των εργασιακών σχέσεων».

➤ **26 Σεπτεμβρίου 2004.**

Συμμετοχή του ΙΝΕ (Σ. Ρομπόλης) στην ημερίδα που διοργάνωσε στη Κοζάνη ο Δήμος Κοζάνης με θέμα «Κοινωνία των Πολιτών». Το θέμα εισήγησης του εκπροσώπου του ΙΝΕ είχε ως αντικείμενο την «Περιφερειακή ανάπτυξη και συμμετοχική δημοκρατία».

➤ **30 Σεπτεμβρίου, 1η Οκτωβρίου 2004.**

Συμμετοχή του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (Πέτρος Λινάρδος-Ρυλμόν) στην Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη του προγράμματος STILE (statistics and indicators on the labour market in the economy), με θέμα «Measuring the Information Society" (Μετρήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας). Συντονιστής του προγράμματος και οργανωτής της συνδιάσκεψης ήταν το Ανώτερο Ινστιτούτο Εργασιακών Μελετών του Καθολικού Πανεπιστημίου της Λουβαίν. Η συνδιάσκεψη φιλοξενήθηκε από τη Συνομοσπονδία των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων.

➤ **11–13 Οκτωβρίου 2004.**

Συμμετοχή του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (Α. Καψάλης) σε συνδικαλιστική συνδιάσκεψη που διοργάνωσαν οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις των συνδικάτων της Ιταλίας και της Τυνησίας στη Τύνιδα της Τυνησίας, με θέμα «Βορειο-αφρικανικά Μεταναστευτικά Ρεύματα στη Ν. Ευρώπη: Οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση στις δύο όχθες της μεσογείου» Στη συνδιάσκεψη συμμετείχαν επίσης, οι Γκουτζαμάνης Κ. και Αλεβυζάκης Γ μέλη της διοίκησης του ΕΚΑ.

➤ **15-21 Οκτωβρίου 2004.**

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ συμμετέχει (Χρ. Τριανταφύλλου), σε συνεργασία και με άλλες συνομοσπονδίες (MSZOSZ – Ουγγαρίας, CGIL – Ιταλίας, και TUC-Ηνωμένου Βασιλείου), στα πλαίσια του προγράμματος συνδικαλιστικής επιμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Συνδικαλιστικής

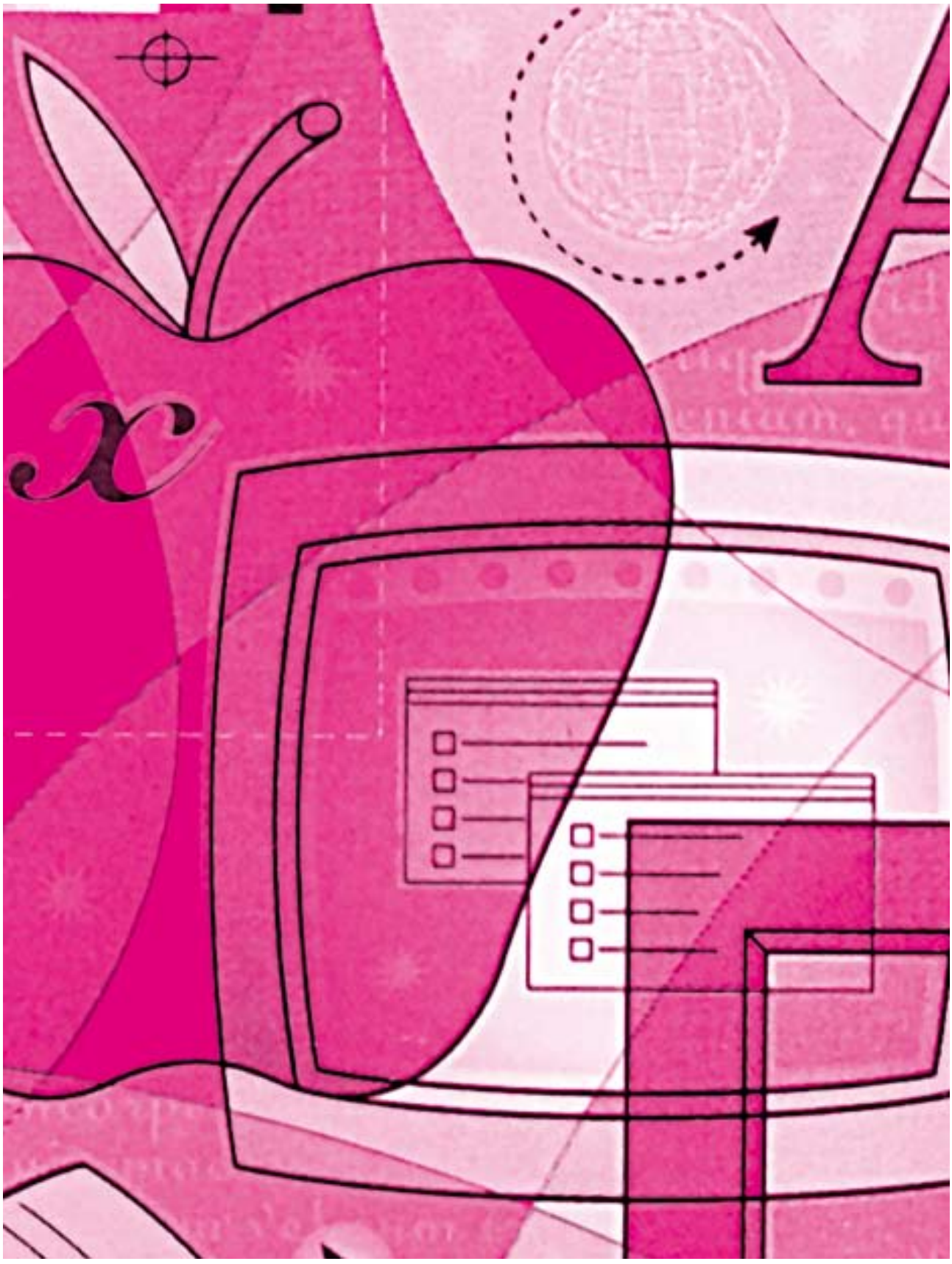

Ακαδημίας (ETUCO), στην διοργάνωση Κύκλου Επιμόρφωσης σε Ευρωπαϊκά θέματα (για νέα συνδικαλιστικά στελέχη) με τίτλο: «Κατάρτιση μελλοντικών ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών στελεχών 2004-2005». Το πρώτο από τα 3 σεμινάρια διεξάγεται στο Balatonfüred της Ουγγαρίας και συμμετέχουν συνδικαλιστικά στελέχη από την Ελλάδα και άλλες εννέα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

➤ **22 Οκτωβρίου 2004.**
Συμμετοχή του ΙΝΕ (Γ. Κρητικίδης) στο 9ο Πανελλήνιο συνέδριο που διοργάνωσε στη Χίο το Πανελλήνιο Δίκτυο Εκλεγμένων Γυναικών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ Βαθμού – «Η Αθηνά». Το θέμα εισήγησης του εκπροσώπου του ΙΝΕ είχε ως αντικείμενο: «Γυναίκα και Αγορά Εργασίας στην Ελλάδα».



ΙΝΕ/ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ
Εμμανουήλ Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 106 81